

VILNIAUS APSKRITIES ADOMO MICKEVIČIAUS VIEŠOJI BIBLIOTEKA

PATVIRTINTA
Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus
viešosios bibliotekos direktoriaus
2011 m. vasario 28 d. įsakymu ĮV-9

2010 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

**Vilnius
2011**

TURINYS

I. Įžanga	3 p.
II. Bibliotekos vartotojai	7 p.
III. Bibliotekos informaciniai ištekliai.....	16 p.
IV. Fizinės ir nuotolinės prieigos prie informacinių išteklių užtikrinimas gyventojams..	25 p.
4.1. Bibliotekos lankytojai ir jų pasiskirstymas pagal paslaugų rūšis	26 p.
4.2. Dokumentų panauda bibliotekoje	27 p.
4.2.1. Informacinės paslaugos	29 p.
4.2.2. Tarpbibliotekinio abonemento paslaugos	30 p.
4.2.3. Kultūros renginiai	32 p.
V. Metodinė veikla	34 p.
VI. Tiriamieji darbai, leidiniai	37 p.
VII. Bibliotekos personalas	38 p.
VIII. Bibliotekos patalpų rekonstravimas.....	42 p.
IX. Pagrindinės veiklos kryptys artimiausiam laikotarpiui	43 p.

I. ĮŽANGA

2010 metai Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešajai bibliotekai pateikė naujų iššūkių. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 7 d. nutarimu Nr. 699 „Dėl Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos savininko teisių ir pareigų įgyvendinimo“ nuo 2010 m. liepos 1 d. bibliotekos savininko teises ir pareigas buvo įgaliota įgyvendinti Lietuvos Respublikos kultūros ministerija. Vis dar intensyviai buvo svarstoma ir apskričių viešųjų bibliotekų vieta Lietuvos bibliotekų sistemoje, ir jos funkcijos, ir prioritetai, ir apskritai šio bibliotekų tipo išlikimo galimybė. Kadangi su tais pačiais iššūkiams susidūrė ir kitos 4 apskričių viešosios bibliotekos, tad sprendimų buvo ieškoma kartu, diskusijos tęsėsi iki pat metų pabaigos: Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. ĮV-683 sudaryta *Darbo grupė apskričių viešųjų bibliotekų funkcijoms ir uždaviniams įvertinti*. Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka inicijavo visų apskričių viešųjų bibliotekų vadovų susitikimą su Aukštutinės Austrijos žemės (administracinis vienetas, atitinkantis Lietuvos apskritis) bibliotekos direktoriumi dr. Christian Enichlmayer, (susitikimas įvyko 2010 metų gruodžio mėn.), sistemingai vyko Apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos posėdžiai, susitikimai ir pasitarimai, buvo ieškoma patirčių kitų šalių (Norvegijos, Švedijos, Lenkijos) šio tipo bibliotekų veiklos praktikoje.

Visa ši situacija, o labiausiai jos neapibrėžtumai ir netikrumai dėl ateities, gynybinė pozicija, į kurią buvo įstumtos apskričių bibliotekos, atėmė daugybę ir laiko, ir energijos. Padėties nelengvino ir besitęsiantis ekonominis sunkmetis, todėl reikėjo ypatingai pozityvaus ir visuomeniškai atsakingo požiūrio į susidariusias aplinkybes, racionalaus jų ir bibliotekos turimų galimybių įvertinimo, kad būtų surasti vidiniai ištekliai numatytiems uždaviniams įgyvendinti ir planuotiems darbams atlikti.

Nepaisant visų sunkumų, buvo paminėtas bibliotekos 60-ties metų įkūrimo jubiliejus. Biblioteka toliau intensyviai dirbo ugdydama bibliotekos darbuotojų kompetencijas (ES struktūrinių fondų finansuojamo projekto "Lietuvos apskričių bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos ir viešųjų paslaugų teikimo gebėjimų tobulinimas" (Kodas Nr. VP1-1.1-SADM-06-K-01-047) baigiamasis etapas), buvo stengiamasi nenutraukti ryšių su Vilniaus apskrities savivaldybių viešosiomis bibliotekomis, tęsti pradėtus darbus sprendžiant apskrities bibliotekų dokumentų fondo, kitų informacinių išteklių sudarymo ir panaudojimo koordinavimo klausimus ir kitas bendras SVB tinklų ir atskirų jų bibliotekų problemas.

Bibliotekoje įgyvendinamo investicinio projekto (kodas 1901040201, „Vilniaus apskrities A.Mickevičiaus viešosios bibliotekos pastatų Vilniuje Trakų g. Nr.10 ir Nr.12 rekonstravimas) darbai dėl sunkmečio dar labiau užsitęsė. 2010 rekonstrukcijos darbams skirta 3000,0 tūkst. Lt, (poreikis 2010 metų neatidėliotiniams darbams – 11000,0 tūkst. Lt).

2010 metais *Vilniaus apskrities viešųjų bibliotekų* paslaugomis naudojosi 141,9 tūkst. asmenų, arba 16,7% visų šioje teritorijoje gyvenančių gyventojų (2010 m. Vilniaus apskrities teritorijoje gyveno 850 324 tūkst. gyventojų ¹). Gyventojų naudojimosi bibliotekų paslaugomis per pastaruosius 5 metus analizės duomenys (*žr. 1 lentelę ir 1,2 diagramas*) rodo, jog 2006-2010 metais viešosiose bibliotekose įregistruotų gyventojų skaičius sumažėjo -2,1 %: įregistruotų vartotojų skaičius 2010 metais, lyginant su 2006 augo pagrindiniame apskrities mieste (+5,4%), sparčiausiai šis rodiklis augo Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje (+8,9%), Vilniaus miesto savivaldybės CBS- augo 4,1%. Tuo tarpu apskrities rajonų savivaldybių viešosiose bibliotekose jis mažėjo (-10,1%), sparčiausiai ir nuosekliai kasmet - kaimų filialuose (-13,4%) ir RSVB miestų filialuose (-7,7%). RSVB centrinėse bibliotekose, įsteigtose rajonų centruose įregistruotų vartotojų skaičius per pastaruosius 5 metus sumažėjo (-4,0%) , tačiau gerokai sumažėjęs 2006-2007 metais (-5,1%), 2009 metais jis vėl išaugo (+6,0%). Atsiskaitomaisiais metais įregistruotų vartotojų skaičius pagrindinėse savivaldybių bibliotekose (VB) vėl mažėjo (-4,6%) ir siekė 2008-ųjų metų lygį.

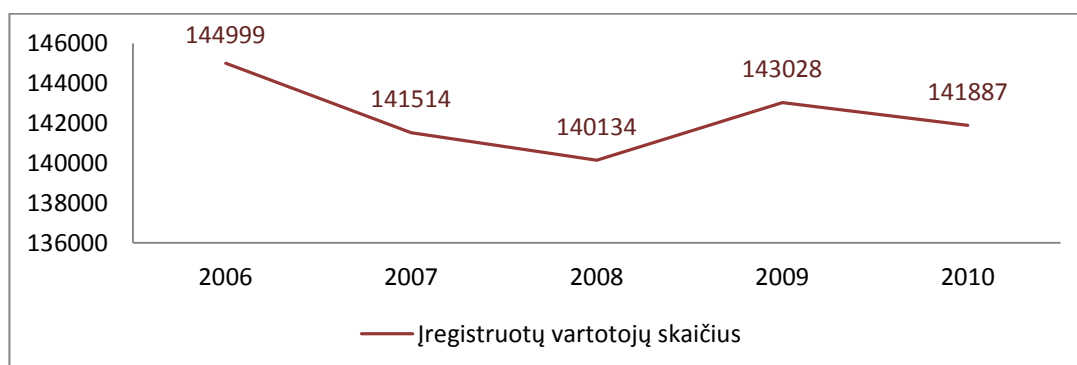
1 lentelė

VARTOTOJŲ SKAIČIAUS POKYČIAI 2006-2010 METAIS VILNIAUS APSKRITIES VIEŠŲJŲ BIBLIOTEKŲ TINKLUOSE

Viešosios bibliotekos	Įregistruotų vartotojų skaičius					Pokyčiai 2010-2006 metais (%)
	2010 metais	2009 metais	2008 metais	2007 metais	2006 metais	
Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji	23367	23949	23388	21997	21459	+8,9
Vilniaus miesto CB sistema	54648	52654	49078	51128	52510	+4,1
Iš viso Vilniaus miesto viešosiose bibliotekose	78015	76603	72466	73125	73969	+5,4
Apskrities rajonų savivaldybių centrų VB	16156	16939	16279	15981	16834	-4,0
Apskrities RSVB miestų filialuose	12821	12953	13368	13631	13897	-7,7
Apskrities RSVB kaimų filialuose	34895	36533	38021	38777	40299	-13,4
Iš viso apskrities RSVB sistemose	63872	66425	67668	68389	71030	-10,1
Iš viso apskrities viešosiose bibliotekose	141887	143028	140134	141514	144999	-2,1
Sutelkta gyventojų apskrities viešosiose bibliotekose (%)	16,7	16,8	16,5	16,7	17,1	-0,4

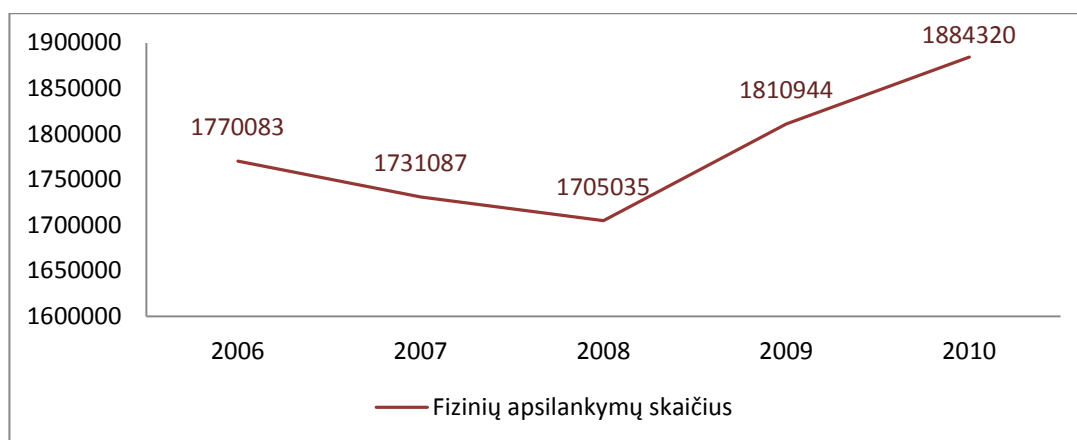
1diagrama

VARTOTOJŲ SKAIČIUS VILNIAUS APSKRITIES VIEŠOSIOSE BIBLIOTEKOSE 2006-2010 METAIS

¹http://www.vilniaustlk.lt/failai/istaigoms/Statistika/veiklos_zonos_struktura_2010/Vilniaus_apskritis.pdf

**FIZINIŲ APSILANKYMŲ SKAIČIUS VILNIAUS APSKRITIES VIEŠOSIOSE BIBLIOTEKOSE
2006-2010 METAIS**

2 lentelė

**FIZINIŲ APSILANKYMŲ POKYČIAI 2006-2010 METAIS VILNIAUS APSKRITIES VIEŠŲJŲ
BIBLIOTEKŲ TINKLUOSE**

Viešosios bibliotekos	Fizinių apsilankymų skaičius					Pokyčiai 2010- 2006 metais (%)
	2010 metais	2009 metais	2008 metais	2007 metais	2006 metais	
Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji	176301	179104	179401	187036	195957	-10,0
Vilniaus miesto CB sistema	800637	757956	675123	695627	720405	11,1
Iš viso Vilniaus miesto viešosiose bibliotekose	976938	937060	854524	882663	916362	9,6
Apskrities rajonų savivaldybių centrų VB	280295	278391	257037	259609	255776	9,6
Apskrities RSVB miestų filialuose	133259	133919	132051	141736	141781	-6,0
Apskrities RSVB kaimų filialuose	494092	461574	461423	447079	456167	8,3
Iš viso apskrities RSVB sistemose	907646	873884	868511	848424	853724	6,3
Iš viso apskrities viešosiose bibliotekose	1884584	1810944	1705035	1731087	1770086	6,5
Vidutinis lankomumas	13,3	12,7	12,2	12,2	12,2	1,1

Vilniaus apskrities teritorijoje įsteigtų viešųjų bibliotekų pagrindinių rodiklių dinamika pastarųjų 5-rių metų laikotarpiu ir 2010 metais susiję su išorinės ir vidinės aplinkos pokyčiais, ir juos įtakojo:

1. Įregistruotų vartotojų skaičiaus augimą Vilniaus mieste ir jų mažėjimą apskrities periferijos miestuose ir kaimuose (žr. I lentelės ir 1 diagramos duomenis):

1.1. gyventojų skaičiaus pokyčiai; spartus jų skaičiaus mažėjimas kaimo vietovėse, gyventojų senėjimas ir su amžiaus pokyčiais susijusios priežastys (regėjimo pablogėjimas, sumažėjęs informacijos poreikis) kaimo ir rajonų savivaldybių teritorijoje įsteigtuose miesteliuose; labiausiai skaitančių gyventojų grupių (18-29 metų) migracija iš periferijos į sostinę ir išaugę šių gyventojų grupių emigracijos srautai į užsienio valstybes, ypač po 2008 metų;

1.2. bibliotekų aprūpinimo naujais leidiniais pokyčiai bibliotekose, kur skaitymo ir informacijos poreikį mažiau įtakoja fiziniai žmonių gebėjimai; Vilniaus mieste ir rajonų ir/ar savivaldybių centruose įregistruotų

variantų skaičius augo arba mažėjo priklausomai nuo to, ar naujų leidinių, ypač periodinių leidinių bibliotekose buvo įsigyjama daugiau (2008-2009 metai, kai gyventojai galėjo naudotis dėl padidėjusio finansavimo 2006, 2007 metais praturtėjusiais bibliotekų fondais) ir ženkliu įregistruotų vartotojų skaičiaus sumažėjimu 2010 metais tose bibliotekose, kurioms finansavimas buvo smarkiai apkarpytas 2008, 2009 metais (Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji, rajonų centruose įsteigtos viešosios bibliotekos). Ši aplinkybė taip pat turėjo įtakos įregistruotų vartotojų skaičiaus mažėjimui ir VB tinklų (miestelių ir kaimų) bibliotekose, nes šis rodiklis iš esmės rodo tradicinių bibliotekų paslaugų paklausą ir gyvybingumą gyventojų tarpe.

2. Apsilankymų skaičiaus (fiziniai apsilankymai) augimą visuose viešųjų bibliotekų tinklų struktūriniuose padaliniuose 2008-2010 metais (žr. 2 lentelės ir 2-os diagramos duomenis) – intensyvi informacinių technologijų plėtra įgyvendinant projektą „Bibliotekos pažangai“ tuose teritorijos viešųjų bibliotekų ir jų tinklų padaliniuose, kur tos technologijos buvo nauja ir patraukli paslauga gyventojų grupėms, kurios iki tol nesinaudojo arba vangiai ir retai naudojos bibliotekų paslaugomis. Kartu reikia pastebėti, jog Vilniaus apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų 2006-2010 metų veiklos analizė parodė, jog apsilankymų skaičiaus augimą lėmė ir intensyvi bibliotekų kultūrinė veikla, pastaraisiais metais itin suintensyvėjusi rajonų centruose, ar kituose struktūriniuose padaliniuose (kultūrinių renginių skaičiaus ir jų kokybės pokyčiai, ryšių su aptarnaujama bendruomene ir atskirais jos nariais stiprinimas), taip pat kiti veiksniai, ne visada tiesiogiai susiję su informacinių technologijų ir galimybių jomis naudotis plėtra.

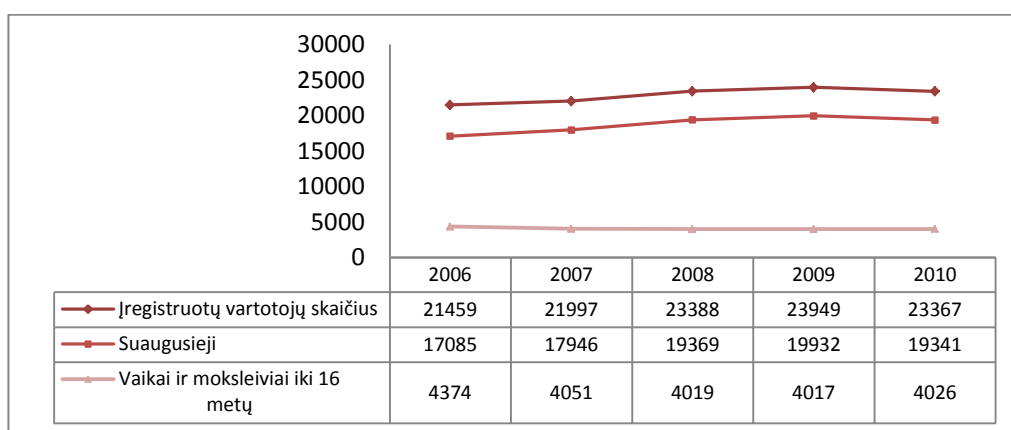
3. Taip pat reikia pastebėti, jog tiek įregistruotų vartotojų skaičiaus (tose bibliotekose, kur šis rodiklis augo) tiek fizinių apsilankymų skaičiaus augimui bibliotekose turėjo įtakos ir aktyvi bibliotekų reklama 2008-2010 metais („projekto „Bibliotekos pažangai“ veiklos) per centrinius šalies žiniasklaidos kanalus, ir naujos paklausios paslaugos, kurias pradėjo teikti viešosios bibliotekos (pvz., vartotojų mokymas naudotis IT). Svarbu tai, jog šios paslaugos daugeliu atvejų yra paklausios toms gyventojų grupėms, kurioms skaitymas ir naudojimas tradicinėmis bibliotekų paslaugomis nėra svarbus, jie retai arba ir visiškai neieško informacijos apie galimybes naudotis kultūros institucijų teikiamomis paslaugomis apskritai. Ir įtaką, ir poveikį šioms grupėms gali padaryti tik itin „matoma“ ir akivaizdi reklama, ar kitokios agresyvesnės nei bibliotekos įprastai naudoja viešųjų ryšių ar rinkodaros priemonės.

II. BIBLIOTEKOS VARTOTOJAI

Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje (toliau tekste – bibliotekoje) įregistruotų vartotojų skaičius atsiskaitomaisiais metais lyginant su 2009-aisiais, sumažėjo 2,4% ir atitinka 2008 metais pasiektą rodiklį; lyginant su 2006 metais, 2010 vartotojų bibliotekoje įregistruota 8,9% daugiau. Per šiuos 5 metus įregistruotų vartotojų skaičius augo iki 2009 metų ir sumažėjo tik atsiskaitomaisiais metais, o šio rodiklio pokyčius apsprendė suaugusiųjų vartotojų skaičiaus kaita: Vaikų literatūros skyriuje įregistruotų vartotojų skaičius sumažėjo 2007 metais (lyginant su 2006 metais -7,4%) ir iki 2010 metų liko stabilus. (žr. 3 diagramą)

3 diagrama

BIBLIOTEKOJE ĮREGISTRUOTŲ VARTOTOJŲ SKAIČIAUS KAITA 2006-2010 METAIS

Pagal socialinius demografinius požymius **2006-2010 metais** stebimi šie įregistruotų vartotojų skaičiaus pokyčiai (žr. 4 diagramos duomenis):

- 1) trečdaliu (30,9%) **augo** ikimokyklinio amžiaus vartotojų skaičius;
- 2) **augo** (+14,0%) aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų studentų skaičius;
- 3) **mažėjo** (-4,4%) vaikų ir moksleivių skaičius – sparčiausiai – vyresniojo (13-18 metų amžiaus mokyklinio amžiaus) vartotojų (-6,8%);
- 3) **augo** (+14,8%) suaugusių vartotojų grupė (specialistai, bedarbiai, vyresniojo amžiaus vartotojai).

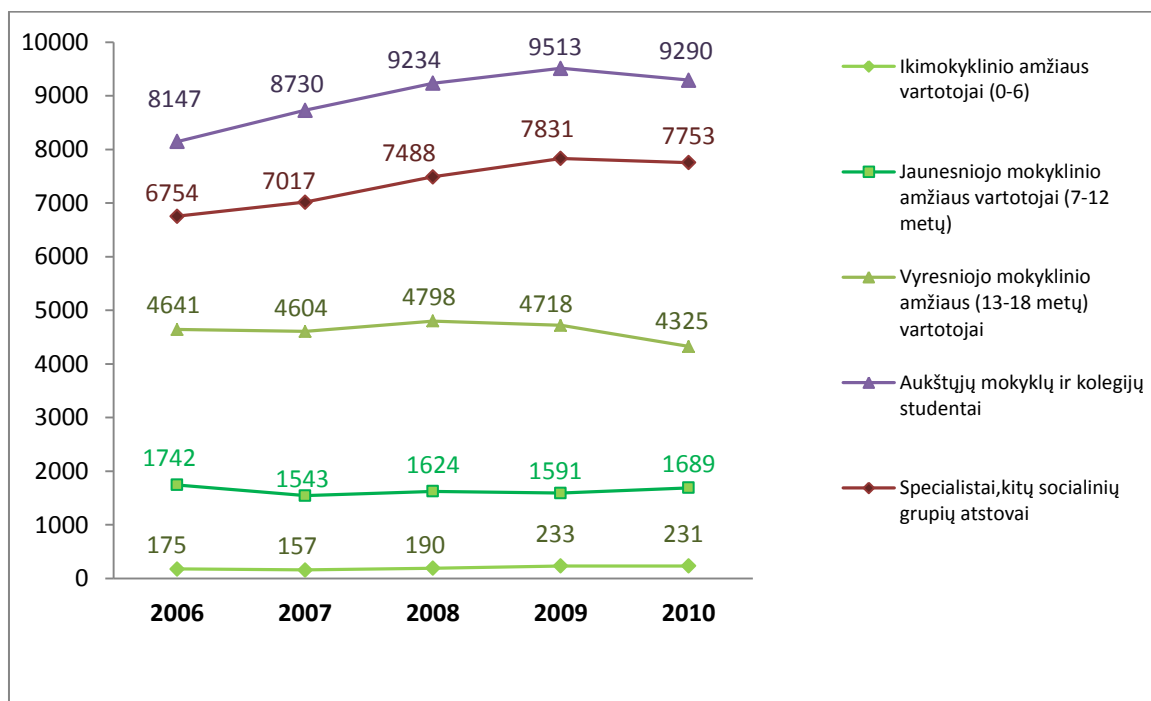
Iš pastarosios vartotojų kategorijos 2006-2010 metais sparčiausiai **augo** neturinčių darbo asmenų skaičius, kurie naudojami bibliotekose paslaugomis (+74,6%) bei pensinio amžiaus vartotojų skaičius (+28,6%); beveik ketvirtadaliu mažėjo (-22,7%) kvalifikuotų darbininkų skaičius ir nežymiai (-0,9%) mažėjo dirbančiųjų specialistų skaičius.

Vertinant **2009-2010 metais** vartotojų struktūros pokyčius, reikia atkreipti dėmesį, jog per šiuos metus sumažėjo vartotojų skaičius visose pagrindinėse bibliotekos vartotojų kategorijose. Šie skaičiai (jų kaitos dydžiai) nėra reikšmingi ir iš esmės neįtakoja ir nekeičia bendros bibliotekos ir jos sisteminių dalių (išteklų, darbuotojų ir kt.) formavimo politikos principų, nes vertinant šiuos pokyčius ilgesnio laikotarpio (5 metų) raidos kontekste poreikis bibliotekos paslaugoms auga. Greičiau galima daryti išvadą, jog šiuo atveju

bibliotekos tradicinių išteklių atnaujinimo būklė, kuri ypač pablogėjo 2008-2010 metais, privertė lojaliuosius ir aktyviausius bibliotekos skaitytojus (aukštųjų mokyklų studentus, specialistus, iš dalies ir moksleivius) ieškoti kitų informacijos šaltinių.

4 diagrama

BIBLIOTEKOS ĮREGISTRUOTŲ VARTOTOJŲ GRUPIŲ KAITA 2006-2010 METAIS

Ir 2010 metais didžiausią bibliotekos vartotojų grupę sudarė asmenys, siekiantys formalaus išsimokslinimo (**65,5%** visų įregistruotų bibliotekos vartotojų). Lyginant su 2009 metais jų skaičius sumažėjo 0,8% (2009 metais jie sudarė 66,3 % visų bibliotekos vartotojų). Augantis bibliotekos vartotojų struktūroje bedarbių ir pensinio amžiaus vartotojų skaičius yra ne tik šių socialinių grupių gyventojų didėjimo visuomenės struktūroje pasekmė, tačiau ir tai, kad bibliotekos paslaugos tampa patrauklesnės šioms gyventojų grupėms: vieniems biblioteka yra papildoma galimybė nemokamai pasinaudoti interneto ištekliais, rasti papildomos informacijos persikvalifikavimui ar kvalifikacijos tobulinimui, kitiems – prasminga laisvalaikio praleidimo ar lavinimosi galimybė.

Kaip ir 2009 metais, 2010 **daugiau nei trečdalį (33,2%)** visų bibliotekos vartotojų sudaro visuomenės grupės, kurių nariai jau yra įgiję formalųjį aukštąjį, aukštesnįjį, vidurinį bendrąjį ar kitokį išsimokslinimą ir bibliotekos paslaugomis naudojasi kvalifikacijos tobulinimo, persikvalifikavimo, profesionalumo ugdymo, lavinimosi tikslais. 67,2 % šios grupės narių sudaro dirbantys asmenys (žr. 3 lentelės duomenis); 23,1% - šiuo metu neturintys darbo asmenys ir 9,7% - pensinio amžiaus vartotojai. Per atsiskaitomuosius metus iš esmės nekito ir vidinė šios grupės didžiausią dirbančiųjų asmenų grupės dalį 2010 metais sudarė įvairių žinybų valdininkai ir tarnautojai, vadovai, teisininkai, ekonomistai, buhalteriai, vadybininkai, direktoriai ir vyriausieji valdytojai (48,5% visų šios grupės vartotojų), gerokai sumažėjo (-5,5%) kultūros ir kūrybinių darbuotojų grupė, lyginant su 2009 metais trečdaliu (+33,3%) išaugo tiksluosius ir taikomuosius mokslus atstovaujantį sektoriaus specialistai. (žr. 3 lentelę).

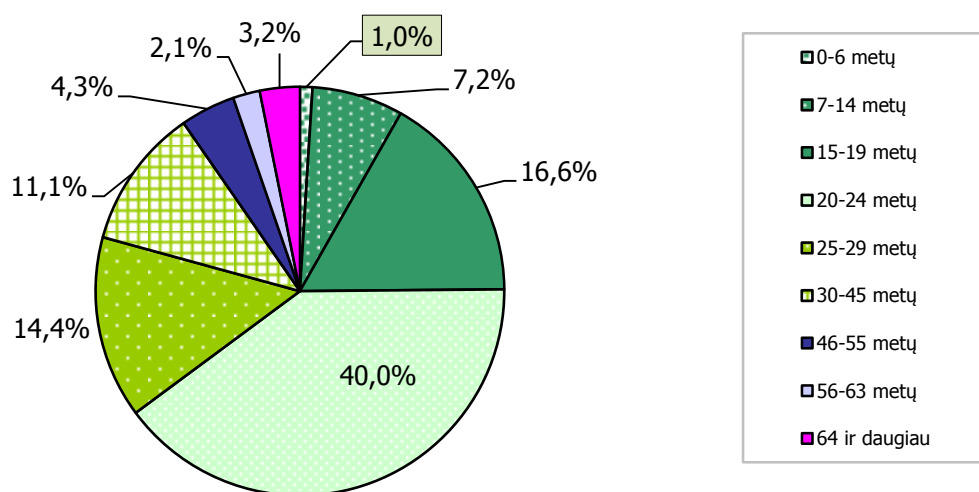
**BIBLIOTEKOS VARTOTOJŲ STRUKTŪRA PAGAL SOCIALINIUS DEMOGRAFINIUS POŽYMIUS
2010-2009 METAIS**

Eil. Nr.	Vartotojų kategorija	Vartotojų skaičius		Procentas bendrojoje struktūroje		Pokyčiai 2010-2009	
		2010	2009	2010	2009	Vartotojų skaičiaus	Vartotojų %
1.	Studentai	9 290	9 513	39,8	39,7	-223	-2,3
2.	Vaikai ir moksleiviai (ikimokyklinio amžiaus vaikai, vidurinio bendrojo lavinimo, profesinių mokyklų moksleiviai)	6 324	6 605	27,0	27,6	-281	-4,3
2.1.	Ikimokyklinio amžiaus	229	233	3,6*	3,5*	-4	-1,7
2.2.	Jaunesniojo mokyklinio amžiaus	1 689	1 591	26,7*	24,5*	98	6,1
2.3.	Vyresniojo mokyklinio amžiaus	4 325	4 718	68,4*	71,3*	-393	-8,3
2.4.	Profesinių mokyklų moksleiviai	81	63	1,3*	1,0*	18	28,6
	Įgyjančių formalųjį išsimokslinimą	15 614	16 118	66,8	67,3	-504	-3,1
3.	Kitos vartotojų grupės	7 753	7 831	33,2	32,6	-78	-1,0
3.1.	Įvairių žinybų valdininkai ir tarnautojai, vadovai, teisininkai, buhalteriai, ekonomistai, vadybininkai, direktoriai ir vyriausieji valdytojai, individualių įmonių savininkai, policijos pareigūnai	2 848	2 698	54,7**	48,5**	150	5,5
3.2.	Pedagogai, socialiniai darbuotojai	675	730	12,9**	13,1**	-55	-7,5
3.3.	Kultūros ir kūrybiniai darbuotojai	590	934	11,3**	16,8**	-344	-36,8
3.4.	Kvalifikuoti darbininkai ir amatininkai, nekvalifikuoti darbininkai	330	410	6,3**	7,4**	-80	-19,5
3.5.	Aptarnavimo sferos ir prekybos darbuotojai	383	433	7,4**	7,8**	-50	-11,5
3.6.	Sveikatos priežiūros ir slaugos specialistai ir darbuotojai	209	223	4,0**	4,0**	-14	-6,3
3.7.	Specialistai ir darbuotojai, kurių profesija ir veiklos sritis susijusi su tiksliaisiais ir taikomaisiais mokslais (inžinieriai, fizinių mokslų inžinieriai ir specialistai, kompiuterijos specialistai)	172	129	3,3**	2,3**	43	33,3
	Dirbantieji	5 207	5 557	67,2	71,0	-350	-6,2
3.8.	Bedarbiai	1 791	1 541	70,3	67,8	250	16,2
3.9.	Pensininkai	755	733	29,7	32,2	22	3,0
	Pensininkai ir bedarbiai	2 546	2 274	32,8	29,0	272	12,0
	Iš viso įregistruotų vartotojų	23367	23949	100	100	-582	-2,4
	Naudojasi paslaugomis:						
	• Suaugusiuosius aptarnaujančiuose skyriuose	19341	19932	82,8	83,2	-591	-3,0
	• Vaikų literatūros skyriaus	4026	4017	17,2	16,8	9	0,2

*Procentas skaičiuojamas nuo vartotojų grupės „Vaikai ir moksleiviai (ikimokyklinio amžiaus vaikai, vidurinio bendrojo lavinimo mokyklų moksleiviai, profesinių mokyklų moksleiviai)“

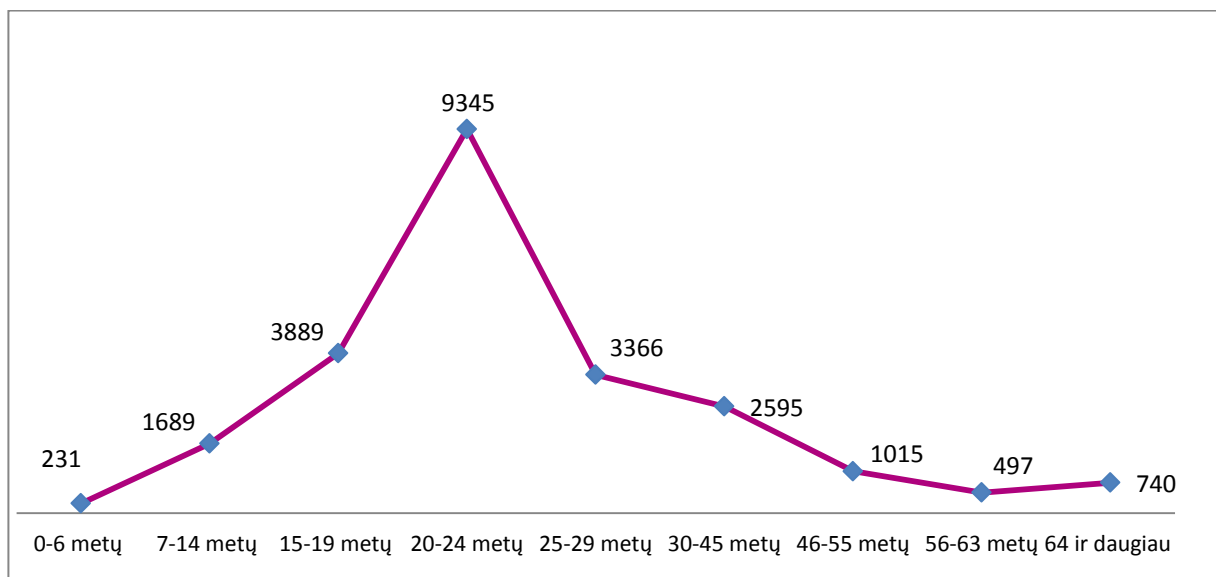
** Procentas skaičiuojamas nuo vartotojų grupių „Dirbantieji“

**BIBLIOTEKOS VARTOTOJAI PAGAL AMŽIŲ:
2010 metai**

BIBLIOTEKOS VARTOTOJAI PAGAL AMŽIAUS GRUPES 2010-2008 METAIS

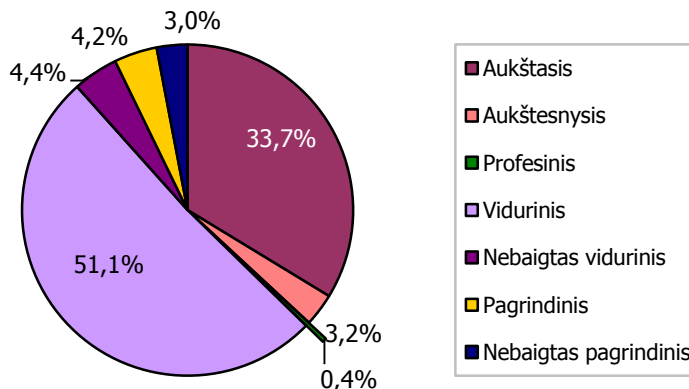
Vartotojų amžius	Vartotojų skaičius			Procentas bendrojoje struktūroje		Pokyčiai 2010 -2008 metais	
	2010 metais	2009 metais	2008 metais	2010 metais	2008 metais	Vartotojai	%
0-19 metų amžiaus	5 809	5 978	6187	24,9	26,4	-378	-6,1
0-6 metų amžiaus	231	233	190	1,0	0,8	41	21,6
7-14 metų amžiaus	1689	1591	1624	7,2	6,9	65	4,0
15-19 metų amžiaus	3889	4154	4373	16,6	18,7	-484	-11,0
20-24 metų amžiaus	9345	9457	9376	40,0	40,1	-31	-0,3
25-29 metų amžiaus	3366	3347	2892	14,4	12,4	474	16,4
30-45 metų amžiaus	2595	2870	2785	11,1	11,9	-190	-6,8
46-55 metų amžiaus	1015	1054	1052	4,3	4,5	-37	-3,5
56-63 metų amžiaus	497	496	439	2,1	1,9	58	13,2
64 ir daugiau (iki 90 metų)	740	747	657	2,8	2,8	83	12,6
Iš viso	23367	23 949	23 388	100	100	-21	-0,1

BIBLIOTEKOS VARTOTOJŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL AMŽIŲ. 2010 metai

2010 metais daugiau nei pusę (54,4%) visų bibliotekos vartotojų sudarė asmenys nuo 20 iki 29 metų amžiaus (žr. 6 diagramą ir 4 lentelę). Ketvirtadalį bibliotekos vartotojų (24,9%) – nuo 0 iki 19 metų amžiaus, t.y. asmenys, kurių didžiausioji dalis mokosi vidurinio bendrojo lavinimosi mokyklose arba pirmuosius metus studijuoja aukštosiose mokyklose. Dar 25,5% vartotojų – tai 25 – 45 metų amžiaus asmenys. Brandaus darbingo amžiaus vartotojai (46-63 metų) sudaro vos 6,4% visų bibliotekos vartotojų, dar vyresni – 64 metų ir daugiau – tik 2,8 % visų bibliotekos vartotojų. Tuo būdu vartotojų struktūra pagal amžių per atsiskaitomuosius metus iš esmės nepasikeitė, tačiau tenka atkreipti dėmesį, jog sumažėjo vidutinio ir vyresniojo mokyklinio amžiaus vartotojų skaičius (nuo 15 iki 19 metų – 11,0%), tačiau išaugo 25-29 metų amžiaus vartotojų (+16,4%), t.y. asmenų, kurie jau baigę studijas ir arba tęsia mokslus, arba dirba, tačiau vis dar lankosi bibliotekoje, kitaip tariant, galima manyti, jog tai yra asmenys, kurių pagrindinis lankymosi bibliotekoje motyvas gali būti ir nesiejamas su privalomuoju skaitymu.

2010-2008 metais augo ir vyresnio amžiaus (56 metų ir vyresnių) vartotojų skaičius. 56-63 metų vartotojų skaičius išaugo 13,2%, 64 metų ir vyresnių – 12,6%.

**BIBLIOTEKOS SUAUGUSIEJI VARTOTOJAI (be Vaikų literatūros skyriaus vartotojų)
PAGAL IŠSIMOKSLINIMĄ;
2010 METAI**

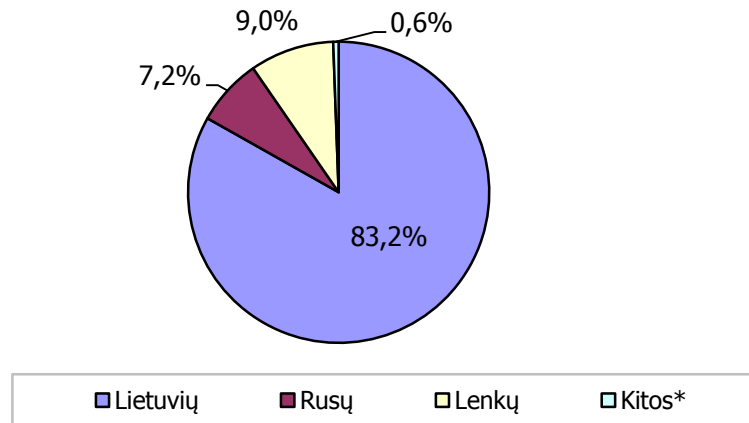
5 lentelė

Suaugusieji bibliotekos vartotojai pagal išsimokslinimą: 2009-2007 metai

Išsimokslinimo cenzas		Aukštasis	Aukštesnysis	Profesinis	Vidurinis bendrojo lavinimo	Nebaigtas vidurinis bendrojo lavinimo	Pagrindinis	Nebaigtas pagrindinis	Pradinis
Vartotojų skaičius	2010 metai	6 517	618	81	9 877	855	813	580	0
	2009 metai	6 319	746	88	10 281	977	856	665	0
	2008 metai	5 721	825	64	10 166	1 043	912	637	1
	2007 metai	5 035	979	58	9 631	826	837	578	2
	Skirtumas 2010/2007	1 482	-361	23	246	29	-24	2	-2
	Pokyčiai 2010-2007 (%)	29,4	-36,9	39,6	2,6	3,5	-2,9	0,3	-200,0

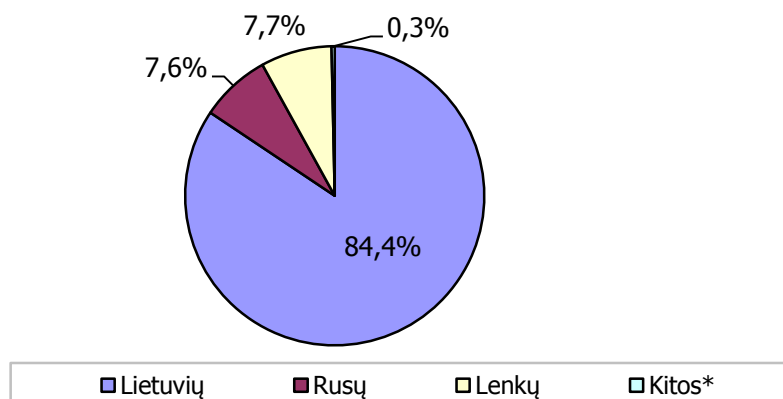
Per 4 pastaruosius metus (2007-2010) šiek tiek keitėsi suaugusiųjų bibliotekos vartotojų pagal išsimokslinimą struktūra (žr. 7 diagramą ir 5 lentelę); pagrindinės tendencijos: augo vartotojų įgijusių aukštąjį išsimokslinimą skaičius (+29,4%), nuosekliai mažėjo vartotojų, įgijusių aukštesnįjį išsimokslinimą skaičius (-36,9%). Didžiausiąją vartotojų dalį sudaro (51,1% visų suaugusiųjų vartotojų kategorijos vartotojų) sudaro asmenys turintys vidurinį bendrąjį išsimokslinimą. Pagrindinę šios kategorijos vartotojų dalį sudaro studentai, vyresniojo amžiaus vartotojai turintys bendrąjį vidurinį išsimokslinimą sudaro 3,7% visų suaugusiųjų bibliotekos vartotojų (587 asmenys).

**BIBLIOTEKOS VARTOTOJAI PAGAL GIMTAJĄ KALBĄ:
2010 METAI**

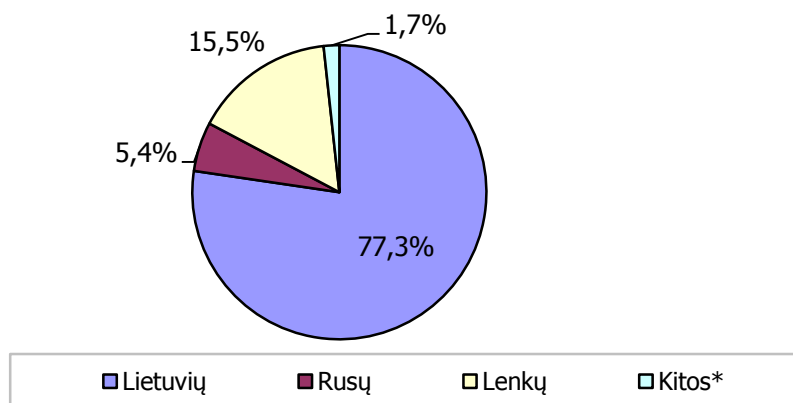
* Kitos – baltarusių, vokiečių, žydų, italų, anglų, prancūzų, arabų, turkų, kinų.

**BIBLIOTEKOS VARTOTOJAI PAGAL GIMTAJĄ KALBĄ: SUAUGUSIŲJŲ VARTOTOJŲ KATEGORIJA
2010 METAI**

* Kitos – baltarusių, vokiečių, žydų, italų, anglų, prancūzų, arabų, turkų, kinų.

**BIBLIOTEKOS VARTOTOJAI PAGAL GIMTĄJĄ KALBĄ: VAIKŲ LITERATŪROS SKYRIAUS
VARTOTOJŲ KATEGORIJA
2010 METAI**

* Kitos – baltarusių, vokiečių, žydų, italų, anglų, prancūzų.

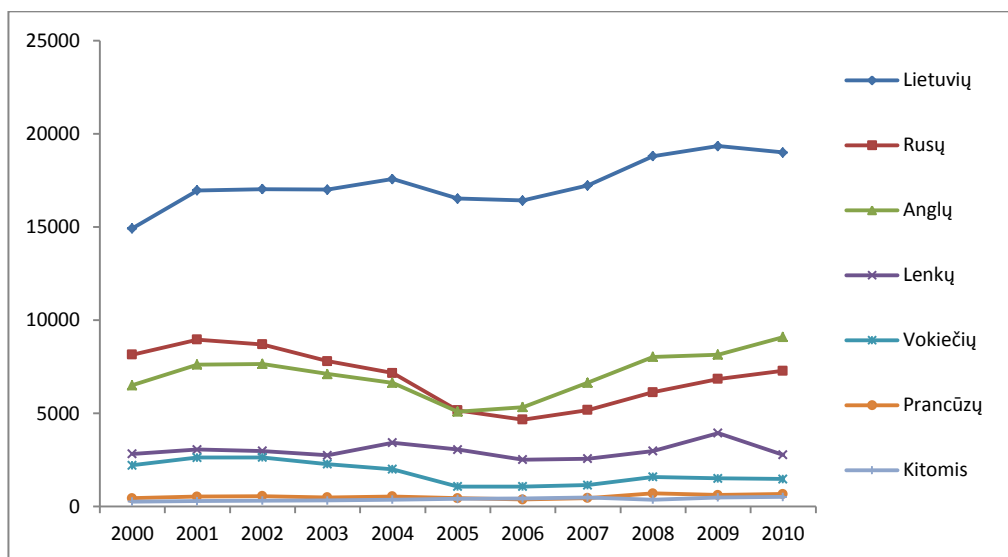
6 lentelė

BIBLIOTEKOS VARTOTOJAI PAGAL GIMTĄJĄ KALBĄ: 2010-2009 METAI

Eil. Nr.	Vartotojų kategorija	Vartotojų skaičius pagal gimtąją kalbą			
		Lietuvių kalba	Rusų kalba	Lenkų kalba	Kitos kalbos
1.	Suaugusieji vartotojai	16 320	1 469	1 486	66
2.	Vaikai ir moksleiviai (VLS vartotojai)	3 113	218	626	69
3.	Iš viso	19 433	1 687	2 112	135
	Lyginant su 2009 metais (vartotojų skaičius)	-260	-192	-118	-12
	Lyginant su 2009 metais (%)	-1,3	-10,2	-5,3	-8,2

Kasmet mažėja vartotojų, kurie savo gimtąją kalbą laiko rusų ir lenkų kalbas. 2010 metais lyginant su 2009, rusų kalbą savo gimtąją kalbą laikančių vartotojų skaičius sumažėjo 10,2%, lenkų kalbą – 5,3%. Vis labiau mažėja vaikų, kurie savo gimtąją kalbą laiko rusų kalbą; 2010 metais jų bibliotekoje įregistruota 218, mažėja ir šios kategorijos vartotojų, kurie savo gimtąją kalbą laiko lenkų kalbą (626 vartotojai vaikai). Suaugusiųjų vartotojų kategorijoje 2010 metai - pirmieji, kai bibliotekoje lenkų kalbą gimtąją kalbą laikančių vartotojų buvo įregistruota daugiau nei vartotojų, kurie gimtąją kalbą laiko rusų kalbą (+17 vartotojų, žr. 6 lentelę). Tačiau rusų kalba **galinčių skaityti** vartotojų skaičius (žr. 11 diagramą) auga nuo 2006 metų (iki 2010 metų tokių vartotojų skaičius išaugo 56,1%), tuo tarpu lenkų kalba mokančių skaityti vartotojų skaičius šiek tiek kinta, tačiau per visą dešimtmetį (2000-2010) išliko gana stabilus ir tik kiek sumažėjo 2010 metais (lyginant su 2009 metais -5,6%). Auga ir vartotojų skaičius, mokančių ir galinčių skaityti anglų kalbą: lyginant su 2006 metais tokių vartotojų skaičius išaugo 70,5% ir 2010 metais šia kalba galėjo skaityti 47,0% visų bibliotekos vartotojų (žr. 7 lentelę).

**BIBLIOTEKOS VARTOTOJŲ, GALINČIŲ SKAITYTI ĮVAIRIOMIS KALBOMIS, POKYČIAI
(SUAUGUSIŲJŲ VARTOTOJŲ KATEGORIJA)
2000-2010 METAIS**

7 lentelė

**Bibliotekos suaugusiųjų vartotojų, galinčių skaityti įvairiomis kalbomis sudėtis ir raida
2004 – 2010 metais**

Eil. Nr.	Kalbos	Bibliotekos suaugusiųjų vartotojų %						
		2010 metai	2009 metai	2008 metai	2007 metai	2006 metai	2005 metai	2004 metai
1.	Lietuvių	98,2	97,0	97,1	96,0	96,1	96,7	94,4
2.	Rusų	37,7	34,3	31,6	28,9	27,3	30,2	38,5
3.	Anglų	47,0	40,9	41,5	37,0	31,2	29,8	35,6
4.	Lenkų	14,3	14,8	15,4	14,3	14,7	17,9	18,4
5.	Vokiečių	7,6	7,6	8,2	6,4	6,3	6,3	10,7
6.	Prancūzų	3,5	3,1	3,6	2,5	2,2	2,6	2,9
7.	Kitomis	2,6	2,5	1,9	2,7	2,5	2,4	2,0

Bibliotekos vartotojų, atskirų jų grupių statistinių duomenų ir pokyčių per pastaruosius metus analizė leidžia padaryti šias pagrindines išvadas:

1. Per 2010 metus augo dviejų vartotojų grupės, kurios lyginant su ankstesniaisiais metais intensyviau naudojos bibliotekos paslaugomis: *tai aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų studentai (+14,0%)* ir suaugusieji vartotojai (14,8%); pastarojoje grupėje sparčiausiai augo *laikiniai nedirbančių ir pensinio amžiaus asmenų skaičius*.

1.1. Pirmosios vartotojų grupių skaičiaus augimas ir jų skaitytų dokumentų analizės duomenys leidžia daryti prielaidą, jog aukštųjų mokyklų bibliotekos ir 2010 metais neužtikrino studentų poreikio mokymosi tikslams skirtais leidiniais; tai, kaip jau ne kartą buvo pastebėta anksčiau, tinkama proga bibliotekai išnaudoti pagrindinius šios grupės lankymosi tikslus (privalomasis skaitymas) kultūrinio ir lavinimuisi skirto bibliotekinio turinio sklaidai šioje vartotojų grupėje.

1.2. Antrosios grupės vartotojus vienija vienas bendras požymis – didesnės nei dirbančių asmenų galimybės disponuoti savo laiku, ir didesnė laiko dalis, kurią šie asmenys objektyviai gali skirti kultūros (lavinimosi, mokymosi, savišvietos ir pan.) poreikiams tenkinti. Ir nors tai nėra dominuojanti bibliotekos vartotojų grupė, būtų tikslinga ištirti jos lankymosi bibliotekoje tikslus ir lūkesčius. Prognozuojant, jog šios grupės dydis bibliotekos vartotojų struktūroje gali augti ir artimiausiais metais, būtų tikslinga numatyti tolimesnes darbo su šiomis vartotojų grupėmis gaires. Atlikti tokį tyrimą būtų naudinga ir todėl, jog tiek tyrimo metodiką, tiek darbo su šia grupe perspektyvas galima būtų „perkelti“ į regiono bibliotekas, įvertinant, jog nedirbančių asmenų dalis kai kurių teritorijos rajonų bibliotekose auga ir darbo su šiomis vartotojų grupėmis turinys bibliotekose yra skurdus.

2. Bibliotekos vartotojų struktūroje per keturis metus ketvirtadaliu išaugo vartotojų su aukštesniu išsimokslinimu skaičius (+24,9%) ir sumažėjo (-36,9%) vartotojų su aukštesniu išsimokslinimu skaičius. Į šiuos pokyčius būtina atkreipti dėmesį tikslinant dokumentų fondo sudarymo politinius sprendimus, dokumentų antrinės atrankos principus ir sprendžiant kitus su suaugusiųjų vartotojų aptarnavimu susijusių veiklos sričių organizavimo klausimus.

3. Pagrindinė kalba, kuria skaito bibliotekos vartotojai – lietuvių (98,2% visų bibliotekos vartotojų) ir šia kalba skaitančių bibliotekos dokumentus skaičius pastoviai auga. Kitomis pagrindinėmis teritorijoje vartojamomis kalbomis (rusų, lenkų) gali skaityti iki 50% bibliotekos vartotojų. Anglų kalba gali skaityti tik šiek tiek mažiau - (48 %) bibliotekos vartotojų. Vartotojų skaitymas atskiromis kalbomis kasmet darosi įvairesnis, auga leidinių panaudojimas visomis pagrindinėmis kalbomis. Tai sietina su keliais pagrindiniais faktoriais: didėjančia dokumentų fondo kalbomis įvairove; dokumentų lietuvių kalba trūkumu; santykinai augančiu gyventojų, ypač jaunesnio amžiaus, gebėjimu skaityti tekstus anglų kalba ir kitomis populiariausiomis ES tautų kalbomis (vokiečių, prancūzų ir pan.)

III. BIBLIOTEKOS INFORMACINIAI IŠTEKLIAI

Bibliotekos informacinius išteklius 2010 metais sudarė 516 075 fiz. vnt. 185 231 pavadinimų įvairių rūšių dokumentų fondas, 18 prenumeruojamų viso teksto elektroninių duomenų bazių (toliau DB) (2 Lietuvos, 16 – užsienio serveriuose), 2 laisvos prieigos DB ir 3 duomenų archyvai (plačiau žr. http://www.amb.lt/lt/duomenu_bazes), visų Vilniaus apskrities viešųjų bibliotekų partnerystės principais rengiama (nuolat papildoma ir atnaujinama) kraštotyros duomenų bazė „Vilnijos vartai“ (plačiau žr. <http://www.vilnijosvartai.lt/>).

3.1. Informacinių išteklių atnaujinimas

2010 metais bibliotekos dokumentų fondo atnaujinimo koeficientas – 1,7 (planas – 1,3 planas įgyvendintas 130,5%; planas viršytas dėl metų pabaigoje skirtų papildomų 20,0 tūkst. Lt fondo atnaujinimui).

3.1.1. Dokumentų fondo papildymas

Bibliotekos dokumentų fondo papildymui 2010 metais iš biudžeto lėšų buvo skirta 71,5 tūkst. Lt. (Pagrindas: LR Kultūros ministro 2010-03-05 įsakymas Nr. IV-146 „Dėl valstybės biudžeto lėšų, skirtų savivaldybių ir apskričių viešosioms bibliotekoms 2010 metais dokumentams įsigyti, paskirstymo“). Šiuo dokumentu bibliotekos fondo atnaujinimui buvo skirta 51,5 tūkst. Lt, 2010 metų pabaigoje – papildomai dar

20,0 tūkst. Lt. Lyginant su 2009 metais, asignavimai bibliotekos dokumentams įsigyti **sumažėjo 49,5%**; šios lėšos buvo paskirstytos tokiu būdu: spaudiniams įsigyti panaudota 52,1 tūkst. Lt (72,8 % visų lėšų), kitose laikmenose fiksuotai informacijai – 1,6 tūkst. Lt (2,2 % visų lėšų), periodiniams leidiniams – 17,8 tūkst. Lt (25,0 % visų lėšų). Paramos būdu (įvairių institucijų ir skaitytojų dovanotų) leidinių įsigyta už 94,7 tūkst. Lt, vietoje skaitytojų pamestų leidinių susigrąžinta dokumentų už 11,9 tūkst. Lt.

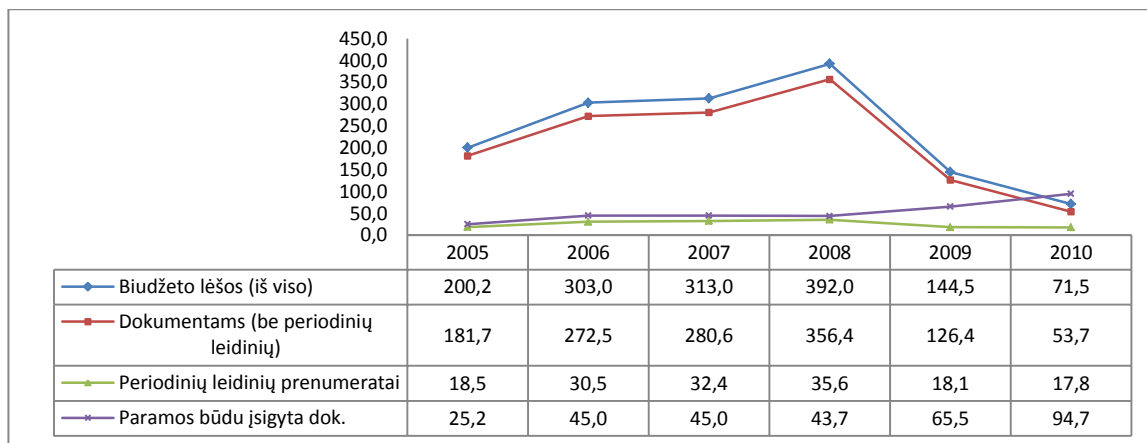
Už biudžeto asignavimus ir bibliotekos iš paramos fondo (2%) skirtas lėšas 2010 metais įsigyta 1 373 fiz. vnt. dokumentų, t.y. 3 285 fiz. dokumentų, arba **(71,2%) mažiau** nei 2009 metais. Bibliotekoje 2010 metais taip pat įsigyta 117 pav. 139 komplektai periodinių leidinių (2009 metų prenumeratos lėšos, iš viso 1339 fiz. vnt. periodinių leidinių). Paramos būdu įsigyta 5 489 fiz. vnt. dokumentų už 94,7 tūkst. Lt., iš bibliotekos skaitytojų vietoje pamestųjų leidinių susigrąžinta 804 fiz. vnt. dokumentų 11,9 tūkst. Lt sumai.

Tuo būdu biblioteka atnaujino dokumentų fondą **9 005 fiz. vnt.** dokumentų, arba 22,6% mažiau nei 2009 metais. (2009 metais įsigyta 11 635 fiz. vnt. dokumentų). *2010 metai bibliotekos istorijoje pirmieji*, kuomet paramos būdu ir iš kitų šaltinių įsigyta daugiau leidinių, negu buvo galima įsigyti iš dokumentų fondo atnaujinimui skirtų lėšų (žr. 12 diagramos duomenis).

12 diagrama

LĖŠOS BIBLIOTEKOS DOKUMENTŲ FONDO ATNAUJINIMUI 2005-2010 METAIS

(tūkst. Lt)

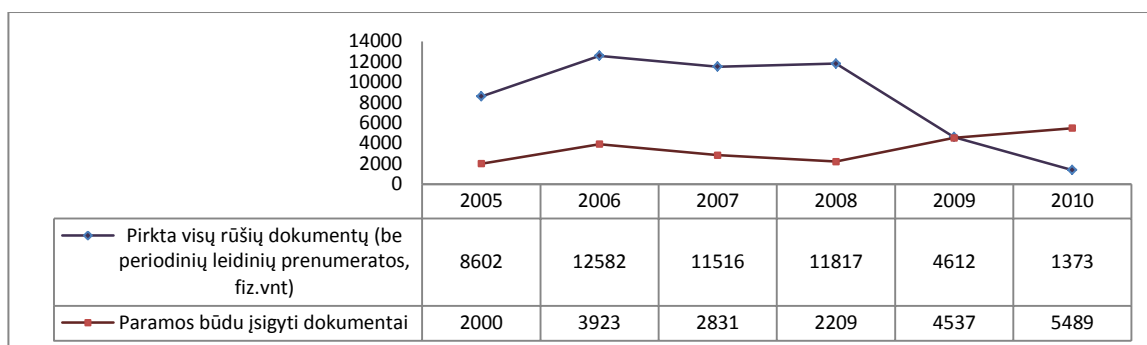

13 diagrama

ĮSIGYTŲ DOKUMENTŲ KIEKIS (FIZ. VNT.) 2005-2010 METAIS

**NUPIRKTŲ IR PARAMOS BŪDU ĮSIGYTŲ DOKUMENTŲ (BE PERIODINIŲ LEIDINIŲ) KIEKIS
2005-2010 METAIS**

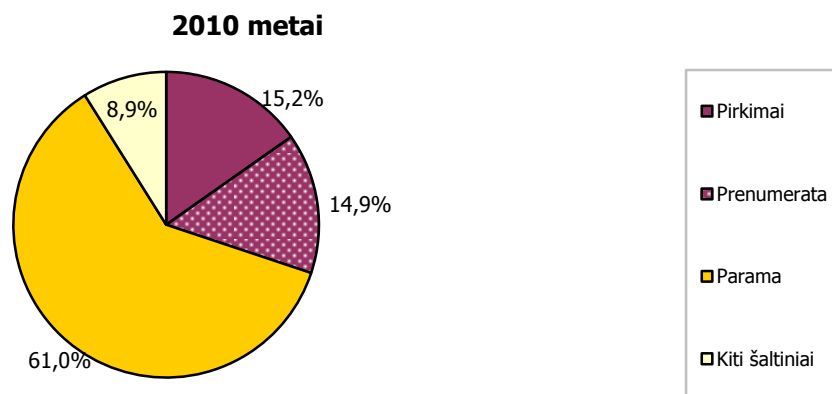

2010 metais įsigytų dokumentų kiekis lyginant su 2006 sumažėjo 2,7 karto, lyginant su 2009 – 1,3 karto. Įvertinant tai, jog nupirktų, t.y. nuosekliai ir sistemingai atrenkamų ir tikslingai papildančių dokumentų fondą nauja aktualia informacija dokumentų kiekis lyginant su 2006 metais sumažėjo 89,0%, (žr. 14 diagramą) lyginant su 2007 metais 76,2%, su 2008 metais – 88,3%, o su 2009 dar 70,2%, ***būtina atkreipti dėmesį, jog bibliotekos dokumentų fondo kokybė sparčiai blogėja***. Paramos būdu gaunami leidiniai (didžiąją paramos dalį - 62,2% - sudaro skaitytojų anonimiškai dovanojami dokumentai, dažniausiai grožinė literatūra) tik papildo turimą fondą dubletiniais leidiniais, ir - nors yra kruopščiai atrenkami, taip pat esant nuolatiniam leidinių trūkumui, suteikia papildomų galimybių teikti bibliotekos paslaugas - tačiau mažina fondo efektyvumą, didina papildomas darbo sąnaudas, apsunkina visus fondo valdymo procesus.

8 lentelė

**PERKAMŲ IR PARAMOS BŪDU ĮSIGYJAMŲ LEIDINIŲ NAUJŲ PAVADINIMŲ SKAIČIAUS PALYGINAMOJI
LENTELĖ (2010 METAI)**

UDK klasė	Naujų pavadinimų % nuo bendro įsigytų pavadinimų kiekio		Skirtumas (%)
	Pirkimas	Paramos būdu įsigyti dokumentai	
Bendrasis skyrius (0)	61,4	50,0	11,4
Filosofija. Psichologija (1)	87,0	45,8	41,2
Religija. Teologija (2)	72,7	55,0	45,0
Visuomenės mokslai (3)	84,3	41,2	43,1
Matematika. Gamtos mokslai (5)	100,0	51,7	48,3
Taikomieji mokslai. Medicina. Technika (6)	94,3	66,5	27,8
Menas. Fotografija. Žaidimai. Sportas (7)	89,4	79,4	10,0
Kalbotyra. Filologija (8)	80,0	60,2	19,8
Grožinė literatūra	87,6	75,7	11,9
Geografija. Biografijos. Istorija(9)	82,8	64,9	17,9
Iš viso	84,9	68,6	16,3

DOKUMENTŲ ĮSIGIJIMO ŠALTINIAI: ĮSIGYTŲ DOKUMENTŲ KIEKIS (FIZ. VNT.)

9 lentelė

Įsigyta dokumentų (fiz.vnt.)				
Iš viso	Iš jų:			
	Pirkta dokumentų (be periodinių leidinių)	Įsigyta periodinių leidinių	Gauta paramos būdu	Įsigyta iš kitų šaltinių
9005	1 373	1 339	5 489	804

Dokumentų fondo papildymas pagal dokumentų turinį

2010 metais intensyviausiai buvo papildoma visuomenės mokslų leidinių fondo dalis (atnaujinimo koeficientas 3,7), religijos ir teologijos mokslai (atnaujinimo koef. 3,3), bendrojo skyriaus dokumentai (atnaujinimo koef. 3,0) bei meno literatūros (atnaujinimo koef. 2,3) ir filosofijos ir psichologijos leidinių fondas (atnaujinimo koef. 2,2). (žr. 10 lentelę). Grožinės literatūros fondo atnaujinimo koeficientas - 1,7 ir atitinka bendrąjį fondo atnaujinimo rodiklį (atnaujinimo koeficientas 1,7); lėčiau nei kitos fondo dalys atnaujinamas taikomųjų mokslų fondas (atnaujinimo koeficientas 1,4) ir 9 UDK klasės leidiniai (atnaujinimo koef. 1,4); lėčiausiai ir mažiausiai naujai leidiniais 2010 metais papildytas tikslųjų mokslų leidinių fondas bei kalbotyros ir filologijos leidinių fondas (atnaujinimo koef. 0,7).

10 lentelė

DOKUMENTŲ FONDO PAPILDYMAI PAGAL DOKUMENTŲ TURINĮ 2005-2010 METAIS

UDK klasė	Metai						Dokumentų fondo dydis 2009 m. (fiz.vnt.)	Dokumentų fondo dydis 2010 m. (fiz.vnt.)	Fondo atnaujinimo koef. 2010 m.
	2005	2006	2007	2008	2009	2010			
Bendrasis skyrius(0)	1380	1553	869	1285	742	612	21207	20095	3,0
Filosofija. Psichologija (1)	969	1080	910	798	397	387	17269	17536	2,2
Religija. Teologija (2)	446	483	398	569	227	267	7791	8033	3,3
Visuomenės mokslai (3)	3165	4291	2830	4534	1572	1272	34023	34503	3,7
Matematika. Gamtos mokslai (5)	616	596	407	398	193	161	25610	23797	0,7
Taikomieji mokslai. Medicina. Technika (6)	1989	2390	1743	1465	786	564	41949	40267	1,4
Menas. Fotografija. Žaidimai. Sportas (7)	1316	4149	1714	2000	1009	1055	46054	46060	2,3

Kalbotyra. Filologija (8)	790	1140	771	740	454	435	62676	62088	0,7
Grožinė literatūra	6518	7806	8059	6569	5705	3653	223243	220626	1,7
Geografija. Biografijos. Istorija(9)	836	965	795	849	550	599	42764	43074	1,4
Iš viso įsigyta (fiz. vnt.)	18 025	24 453	18 496	19 207	11 635	9005	522 586	516075	1,7

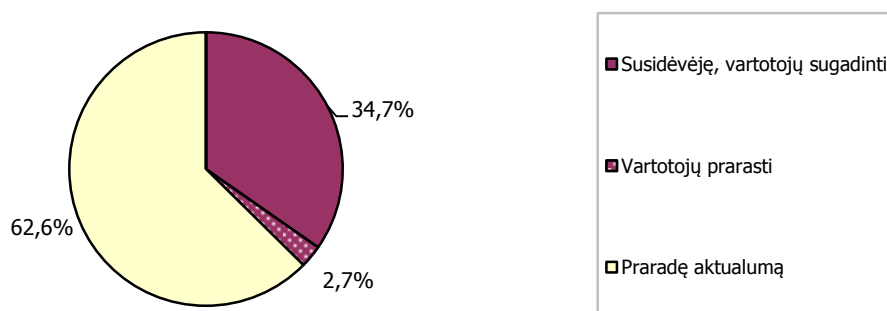
Dokumentų antrinė atranka (dokumentų išėmimas iš fondo ir nurašymas).

Iš bibliotekos dokumentų fondo 2010 metais buvo atrinkta ir nurašyta 15 516 fiz. vnt. dokumentų pasenusių informaciniu turiniu, susidėvėjusių, dubletinių, nepaklausių, vartotojų sugadintų ir dėl kitų priežasčių nebetinkamų bibliotekoje naudoti leidinių. Lyginant su 2009 metais išimtų iš bibliotekos dokumentų kiekis sumažėjo (26,6 %). Dokumentų antrinės atrankos kiekiai kasmet planuojami priklausomai nuo įsigijimų, dokumentų rekatalogavimo apimčių, kuomet pakartotinai revizuojamas dokumentų fondas ir atrenkami praradę aktualumą dokumentai.

Lyginant su ankstesniaisiais metais, nurašomų dokumentų struktūra pagal dokumentų rūšis iš esmės nekito. Iš fondo išimami spausdinti dokumentai: didžiąją dalį išimamų dokumentų sudarė knygos 91,9 %, kitų rūšių spausdiniai – 0,1%, periodiniai leidiniai – 4,2%, tęsiamieji – 3,7 % visų iš fondo išimtų leidinių. Lyginant su 2009 metais, 2010 metais dokumentų nurašymo struktūra pagal atrankos priežastis taip pat išliko panaši (žr. 16 diagramą): didžiausią išimamų iš fondo dokumentų dalį sudarė praradę aktualumą dokumentai (62,6%), susidėvėjusių, vartotojų sugadintų dokumentų išimta šiek tiek daugiau nei trečioji dalis (34,7%) viso išimtų iš fondo dokumentų kiekio, vartotojų prarasti dokumentai sudarė 2,7% visų iš fondo išimamų dokumentų.

16 diagrama

DOKUMENTŲ NURAŠYMO PAGAL PRIEŽASTIS STRUKTŪRA 2010 METAIS

11 lentelė

Nurašyta dokumentų (iš viso, fiz.vnt.)	Iš jų (fizinais vienetais):			
	Susidėvėję, vartotojų sugadinti	Vartotojų prarasti	Praradę aktualumą	Dėl kitų priežasčių
15516	5383	418	9715	0

Bibliotekos dokumentų fondo antrinė atranka pagal turinį

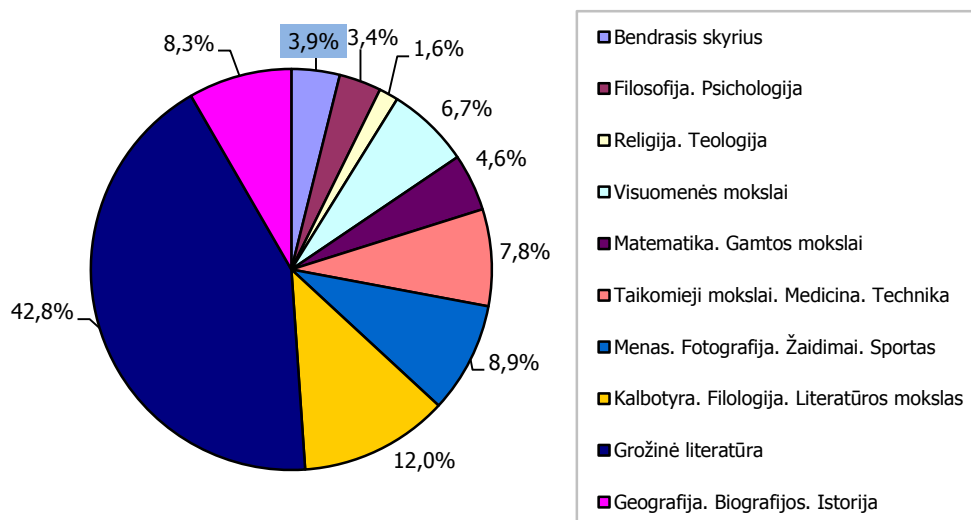
2010 metais iš dokumentų fondo išimta ir nurašyta 59,5% negrožinių leidinių, ir 40,5% grožinės literatūros leidinių. (žr. 12 lentelę). Lyginant su 2009 metais išaugo bendrojo skyriaus leidinių nurašymai (+916 fiz. vnt. dokumentų) ir tikslųjų mokslų dokumentų atranka ir nurašymai (1073 fiz. vnt. dokumentų). Kitų dokumentų fondo dalių nurašymai buvo pristabdyti tiek dėl planuojamo nepakankamo jų atnaujinimo ir intensyvaus panaudojimo (filosofija, psichologija, religija, visuomenės mokslai) tiek dėl to, jog atskirose fondo dalyse (meno leidiniai, geografija, istorija,) didžioji nesaugotinių leidinių dalis jau atrinkta ir tolimesnę jų atnaujinimo politiką turėtų pakoreguoti bendrieji bibliotekos vystymo, jos vietos bibliotekų sistemoje strateginiai sprendimai.

Nepriklausomai nuo šių sprendimų, artimiausiais metais tikslinga toliau gana intensyviai atrinkti tikslųjų ir mokslų taikomųjų mokslų fondo dalį, peržiūrėti ir atrinkti filologijos dokumentų fondą.

12 lentelė

BIBLIOTEKOS DOKUMENTŲ FONDO ATRANKA IR PANAUDOJIMAS PAGAL TURINĮ 2010-2009 METAIS

UDK klasė	Dokumentų nurašymas (fiz.vnt.)			Fondo dydis	Išduotis	Fondo apyvarta	
	2009 metais	2010 metais	Skirtumas			2010	2009
Bendrasis skyrius(0)	808	1 724	916	20095	29313	1,5	1,4
Filosofija. Psichologija (1)	274	116	-158	17536	36300	2,1	2,2
Religija. Teologija (2)	465	25	- 440	8003	8889	1,1	1,3
Visuomenės mokslai (3)	2 321	792	-1 529	34503	175799	5,1	5,5
Matematika. Gamtos mokslai (5)	901	1 974	1 073	23797	16320	0,7	0,7
Taikomieji mokslai. Medicina. Technika (6)	3 271	2 246	-1 025	40267	44938	1,1	1,05
Menas. Fotografija. Žaidimai. Sportas (7)	1 912	1 049	-863	46060	42857	0,9	0,9
Kalbotyra. Filologija (8)	1 563	1 023	-540	62088	30345	0,5	0,5
Grožinė literatūra	9 052	6 278	-2 774	220626	229995	1,1	1,05
Geografija. Biografijos. Istorija (9)	586	289	-297	43074	24181	0,6	0,5
Iš viso	21 153	15 516	-5637	516075	639178	1,2	1,3

DOKUMENTŲ FONDO STRUKTŪRA PAGAL TURINĮ, 2010 METAI**Bibliotekos informacinių išteklių atnaujinimas pagal dokumentų kalbos požymius**

2010 metais, kaip ir ankstesniaisiais, atnaujinant bibliotekos dokumentų fondą pagal dokumentų teksto kalbos požymius, buvo toliau įgyvendinama bendroji strateginė nuostata: nuosekliai mažinama dokumentų fondo dalis rusų kalba, išimant iš fondo senesnius leidinius; intensyviau atnaujinama dokumentų fondo dalis anglų kalba; atsižvelgiant į pagrindinės vartotojų grupės poreikius, finansinius išteklius dokumentų fondo atnaujinimui ir fondo dalių apyvartos duomenis, prioritetas skiriamas dokumentams lietuvių kalba. Sumažėjus dokumentų įsigijimui skirtoms lėšoms, nėra galimybės išlaikyti ir pagrindinių dokumentų lietuvių kalba atnaujinimo rodiklių, o dokumentų fondo struktūros pokyčius kitomis kalbomis (išskyrus anglų) kaip ir buvo prognozuota 2009 metais, tenka atidėti ateičiai.

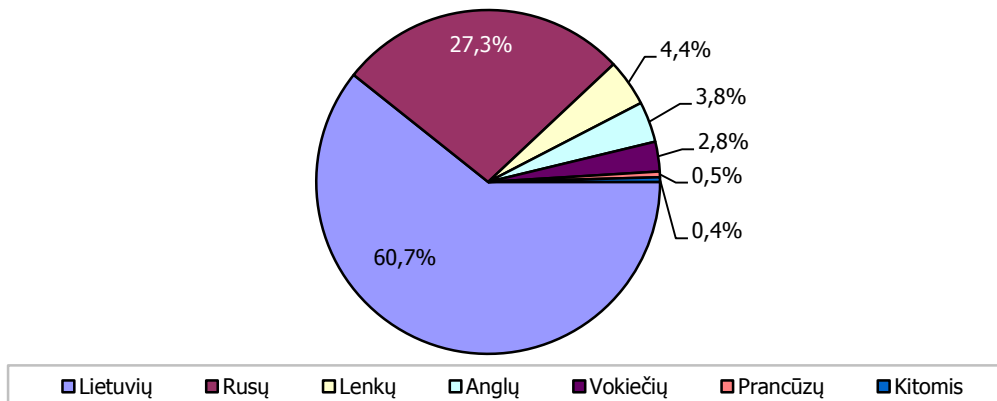
Įsigijimų struktūroje didžiausią dalį 2010 metais sudarė leidiniai lietuvių kalba (70,6%), antroje vietoje – leidiniai anglų kalba (18,6%), trečioje vietoje – leidiniai vokiečių kalba (4,5%; tai labiausiai susiję su tuo, jog sistemingai papildomas bibliotekoje įkurtos Austrij, šveicarų ir Lichtenšteino kunigaikštystės leidinių fondas). Leidiniai rusų kalba sudaro 4,2% visų įsigijimų, leidiniai lenkų kalba - 1,7% visų įsigijimų. Lenkų kalba 2010 metais buvo įsigyta svarbių leidinių Vilnistikos fondui, kita didžioji leidinių dalis lenkų kalba – dovanoti ir/ar paramos būdu įsigyti leidiniai.

2010 metais sparčiausiai buvo „auginama“ dokumentų fondo dalis anglų kalba: atnaujinimo koeficientas 8,0, fondo prieaugis – 1,6 tūkst. leidinių (fondo prieaugis didesnis nei lietuvių kalba; pastarąją prieaugis 1,3 tūkst.) (žr. 12 lentelę). Intensyviausiai buvo mažinama fondo dalis rusų kalba (fondas sumažėjo 9,4 tūkst. fiz. vnt., arba 6,2%), tiesa, naujų leidinių įsigyta labai saikingai – 374 fiz. vnt. dokumentų

2010 metais keitėsi dokumentų panaudojimo struktūra (žr. 14 lentelę): sparčiausiai augo leidinių panaudojimas lenkų kalba (55,3%), šia kalba leidinių panaudojimas labiausiai išaugo Skaityklų ir Vaikų literatūros skyriuose; anglų kalba (12,0%) labiausiai augo Abonemento ir Vaikų literatūros skyriuose; rusų kalba (2,2%) labiausiai augo Bibliografijos ir informacijos (informaciniai leidiniai) ir Vaikų literatūros skyriuose. Pagal šiuos duomenis galėtume padaryti prielaidą, jog trūkstant leidinių lietuvių kalba ir didėjant vartotojų skaičiui, galinčiam skaityti anglų, rusų kalbomis (žr. 11 diagramos duomenis), vartotojai ieško leidinių kitomis kalbomis ir jais naudojasi.

18 diagrama

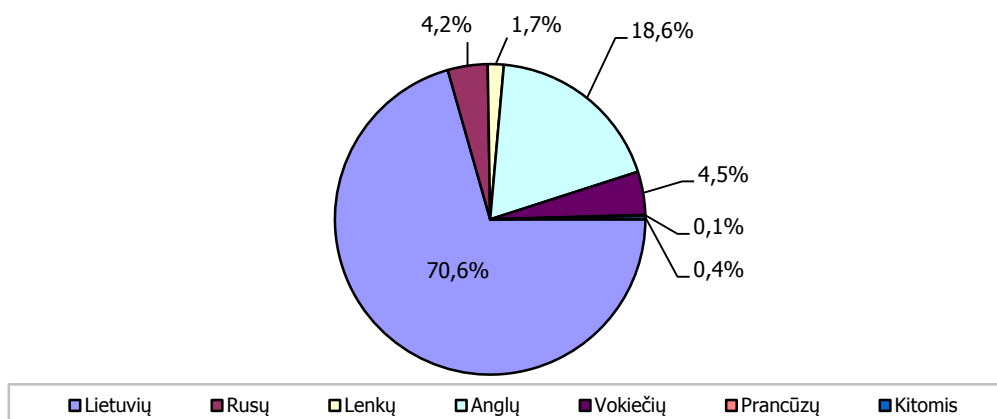
BIBLIOTEKOS DOKUMENTŲ FONDO STRUKTŪRA PAGAL DOKUMENTŲ KALBOS POŽYMIUS, 2010 METAI

19 diagrama

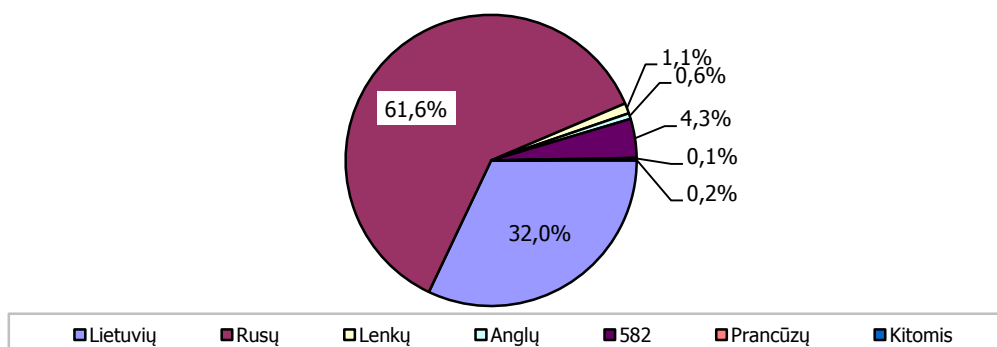
BIBLIOTEKOS DOKUMENTŲ FONDO ĮSIGIJIMŲ STRUKTŪRA PAGAL DOKUMENTŲ KALBOS POŽYMIUS

2010 METAI

20 diagrama

BIBLIOTEKOS DOKUMENTŲ FONDO NURAŠYMO STRUKTŪRA PAGAL DOKUMENTŲ KALBOS POŽYMIUS 2010 METAI

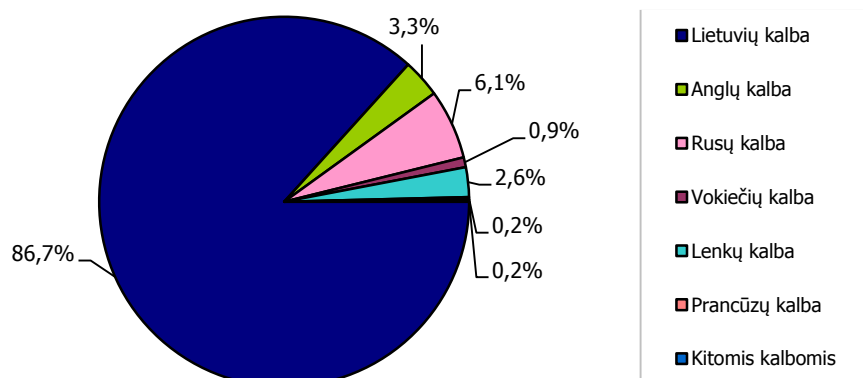
BIBLIOTEKOS DOKUMENTŲ FONDO STRUKTŪRA IR ATNAUJINIMAS KALBOMIS 2010-2009 METAI

13 lentelė

Kalbos	Fondo dydis (fiz.vnt.)		Skirtumas 2010-2009 metais		Įsigyta 2010 metais (fiz.vnt.)	Nurašyta 2010 metais (fiz.vnt.)	Fondo atnaujinimo koeficientas
	2010	2009	Fiz. vnt.	%			
Lietuvių	313 268	311 977	1 291	0,4	6 357	5 066	2,0
Rusų	140 906	150 266	-9 360	-6,2	374	9 734	0,3
Lenkų	22 711	22 742	-31	-0,1	150	181	0,7
Anglų	19 751	18 176	1 575	+8,7	1 677	102	8,0
Vokiečių	14 425	14 408	17	0,1	406	389	0,1
Prancūzų	2 768	2 779	-11	-0,4	9	20	0,3
Kitomis	2 246	2 238	8	0,4	32	24	1,4
Iš viso	516 075	522 586	-6 511	-1,2	9 005	15 516	1,7

21 diagrama

DOKUMENTŲ IŠDUOTIS KALBOMIS 2010 METAI

14 lentelė

BIBLIOTEKOS DOKUMENTŲ FONDO PANAUDOJIMAS PAGAL DOKUMENTO KALBOS POŽYMIUS, 2010-2009 METAI

Eil. Nr.	Dokumentų kalba	Dokumentų išduotis (fiz.vnt.)			Dokumentų fondo dydis (fiz. vnt.)	Fondo (jo dalies) apyvarta
		2010 metais	2009 metais	Skirtumas (%)		
1.	Lietuvių	554 177	587 068	-5,6	313 268	1,8
3.	Anglų	21 336	19 051	12,0	19 751	1,1
4.	Rusų	38 978	38 136	2,2	140 906	0,3
5.	Lenkų	16 599	10 685	55,3	22 711	0,7
6.	Vokiečių	5 518	5 403	2,1	14 425	0,4
7.	Prancūzų	1 208	1 104	9,4	2 768	0,4
8.	Kitomis (italų, ispanų, norvegų ir t.t)	1 362	1 314	3,7	2 246	0,6
Iš viso		639178	662 761	-3,6	516 075	1,2

IV. Fizinės ir nuotolinės prieigos prie informacinių išteklių užtikrinimas gyventojams, gyventojų skaitymo ir informacinio raštingumo skatinimas

2010 metais buvo tęsiami darbai kuriant bibliotekos elektroninį katalogą bei papildant jį iki 2002 metų įsigytų dokumentų bibliografiniais įrašais; kuriami įrašai lokalsioms duomenų bazėms. Bibliotekos elektroninis katalogas pradėtas kurti 2002 metais; visus bibliotekoje turimus dokumentus numatoma baigti rekataloguoti 2012 metais. 2010 metų gruodžio 31 dienai šiame kataloge buvo įrašyta 143 585 bibliografinių įrašų, arba **77,5 %** viso turimo bibliotekoje bibliografinių įrašų kiekio. Per 2010 metus elektroniniam katalogui parengti 8 666 bibliografiniai įrašai visiems naujai gautiems bibliotekoje dokumentams bei rekataloguojamiems dokumentams. Bibliotekos vartotojams elektroniniame kataloge prieinami visi nuo 2002 metų gautų dokumentų įrašai visomis kalbomis, rekataloguoti visi turimi bibliotekos dokumentai lietuvių kalba, apie 77,0 % turimų įrašų rusų kalba, rekataloguotas Vaikų literatūros skyriaus fondas, tęsiami leidinių kitomis kalbomis rekatalogavimo darbai: saugyklos fondo dokumentai rusų, anglų kalba, rekataloguojami Bibliografijos ir informacijos skyriaus, Metodikos skyriaus bibliografiniai įrašai. Kompiuterinei išduočiai dokumentai rengiami (prie bibliografinio įrašo įrašomi papildomi duomenys, sutvarkomi leidiniai ir pan.) papildomai visuose struktūriniuose padaliniuose. Rengiami bibliografiniai įrašai Lietuvos Nacionalinės bibliografijos duomenų banko duomenų bazei (bazė kuriama kooperuotomis Lietuvos viešųjų bibliotekų pastangomis): Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus biblioteka 2010 metais rengė analizinius bibliografinius įrašus „Vilniaus krašto savaitraščio“ straipsniams (parengta 237 bibliografiniai įrašai). Iš viso bibliotekoje kuriamoms duomenų bazėms 2010 metais parengti 1 896 bibliografiniai įrašai, iš jų „Vilnijos vartams“ – trečioji dalis (30,7%) visų duomenų bazėms parengtų bibliografinių įrašų (žr. 15 lentelės duomenis).

15 lentelė

BIBLIOGRAFINIŲ ĮRAŠŲ RENGIMAS BIBLIOTEKOS IR LIETUVOS BIBLIOTEKŲ SUVESTINIŲ DUOMENŲ BAZĖMS

Bibliografiniai įrašai elektroniniame kataloge ir DB	Plano įgyvendinimo duomenys			Skirtumas lyginant su 2009 metais		
	2010 metų rezultatas	2010 metų planas	Plano įvykdymo %	2009 metų rezultatas	Skirtumas 2010-2009	Skirtumas %
Parengta bibliografinių įrašų	10 564	10 950	96,5	16 506	-5942	-35,9
Parengta įrašų elektroniniam katalogui	8 666	8700	99,6	13 332	-4666	-35,0
Parengta įrašų DB,	1 896	2 350	80,7	3 174	-1278	-40,2
Iš jų:						
NBDB	237	250	94,8	263	-26	-9,9
„Vilnijos vartams“	577	800	72,1	1 023	-446	-43,6
Kitoms DB	1 082	1300	83,2	1 888	-806	-42,7
Parengta tekstų „Vilnijos vartams“	108	80	135,0	116	28	24,1
Suskaitmeninta lapų „Vilnijos vartams“	161	900	17,9	3 562	-739	-20,7
Įrašų elektroniniame kataloge (iš viso)	143 585	143617	100,0	134 917	8668	6,4
Įrašų DB (iš viso)	17 746	18 677	95,0	16 327	-1419	-8,7
Įrašų skaičius (%) e-kataloge	77,5	77,5	100,0	71,5	6,0	

2010 metais buvo tęsiamas prieš metus (2008 metais) pradėtas įgyvendinti didelės apimties tęstinis regioninis projektas „Vilniaus apskrities kraštotyros informacija internete“ Šio projekto rezultatas – bendru **visų apskrities viešųjų bibliotekų darbu** sukurta ir pateikta viešai internetinei prieigai visatekstė duomenų bazė „**Vilnijos vartai**“. (Žr. www.vilnijosvartai.lt) 2010 metais svetainė papildyta 577 Vilniaus apskrities viešosios bibliotekos darbuotojų parengtais bibliografiniais įrašais bei šių darbuotojų parengtais 108 tekstais; nuolat tikslinami, peržiūrimi, redaguojami apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų darbuotojų parengti bibliografiniai įrašai ir tekstinė medžiaga, suskaitmeninta ir patalpinta į svetainę 161 lapas įvairių apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų parengtų kraštotyros darbų tekstų.

Deja, 2010 metais dėl Duomenų bazės „Vilnijos vartai“ programinės įrangos klaidų ir netinkamo darbų koordinavimo (firma „Dizaino kryptis“) buvo sugadinta ir reikėjo atstatyti didžiąją dalį DB turinio. Siekiant neprarasti DB turinio ir išsaugoti galimybę ją tęsti, iš esmės susitrukdė kiti su šia baze dirbančių darbuotojų darbai, dalis darbuotojų buvo perkelti „gelbėjimo darbams“ ir tuo būdu negalėjo būti įgyvendinti kiti planuoti rodikliai: Bibliografijos ir informacijos skyriaus planuotų 2010 metams bibliografinių įrašų planas buvo įgyvendintas tik 80,7%.

Projekto partneriai – Elektrėnų SVB, Šalčininkų RSVB, Širvintų RSVB, Švenčionių RSVB, Trakų RSVB, Ukmergės RSVB, Vilniaus RCB ir Vilniaus miesto CB. 2010 metais projekto įgyvendinimui numatoma įtraukti visos apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų filialus. Duomenų bazė bus nuolat atnaujinama ir papildoma nauja informacija.

Biblioteka 2010 m. tęsė darbus įgyvendinant projektą „**Bibliotekos pažangai**“. Šį projektą **2008 - 2011 m. įgyvendina** Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka kartu su Lietuvos Respublikos kultūros ministerija (Plačiau apie projektą žr. <http://www.bibliotekospazangai.lt/apieprojekta.aspx>)

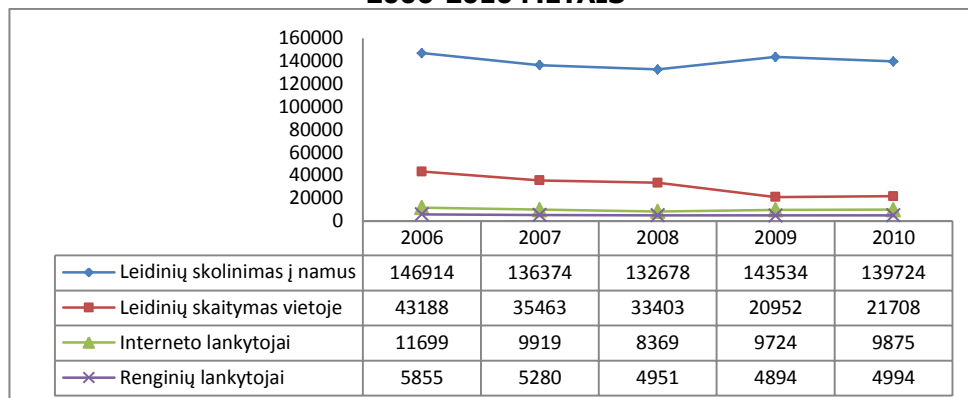
2010 metais bibliotekoje naudotis informacinėmis technologijomis ir biblioteka buvo apmokėti 785 vartotojai arba 318 vartotojų, arba 68,1% vartotojų daugiau nei 2009 metais.

4.1. Bibliotekos lankytojai ir jų pasiskirstymas pagal paslaugų rūšis.

2010 metais biblioteka aptarnavo 176 301 lankytoją, arba 1,6 % lankytojų mažiau nei 2009 metais. Fizinį vartotojų apsilankymų bibliotekoje rodikliai mažėja; Vidutinis lankytojų skaičius per dieną 2010 metais – 639 lankytojai, arba, lyginant su 2009 metais vidutiniškai 69 lankytojais mažiau.

Populiariausia ir palankiausiai bibliotekos vartotojų vertinama paslauga išlieka dokumentų skolinimas į namus. 2010 metais šia paslauga naudojosi 79,3 % lankytojų; lyginant su 2009 metais šia paslauga besinaudojančių lankytojų skaičius sumažėjo 0,8%. (žr. 22 diagramą) Skaitymo vietoje paslauga naudojosi 12,3% visų bibliotekos lankytojų; lyginant su 2009 metais ši lankytojų dalis išaugo 0,6%; 2010 metais naudojimosi šia paslauga augimas stebimas pirmą kartą nuo 2004 metų. Interneto paslauga (Interneto skaitykloje) 2010 metais naudojosi 5,6% visų bibliotekos lankytojų ir lyginant su 2009 metais, šių lankytojų dalis taip pat nežymiai augo (0,2%; 2009 metais ja naudojosi 5,4% visų tų metų lankytojų). Renginių lankytojai sudarė 2,8% visų bibliotekos lankytojų; lyginant su 2009 metais jų skaičius taip pat šiek tiek didėjo (0,1%; 2009 metais ja naudojosi 2,7% visų bibliotekos lankytojų).

BIBLIOTEKOS LANKYTOJAI IR JŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL PASLAUGŲ RŪŠIS 2006-2010 METAIS

4.2. Dokumentų panauda bibliotekoje

Bibliotekos vartotojai ir 2010 metais daugiausiai skaitė negrožinius leidinius. Šių leidinių išduotis bendrojoje struktūroje sudaro 64,0 %, ir lyginant su 2009 metais jų dalis bendrojoje išduotų dokumentų struktūroje išaugo 0,4%. Grožiniai leidiniai vartotojų skaitymo struktūroje 2010 metais sudarė 36,0% ir atitinkamai jų dalis per metus sumažėjo 0,4% (žr. 23 diagramos duomenis). Iš mokslo šakų leidinių labiausiai naudojami visuomenės mokslų leidiniai (27,5 %), tačiau jų panaudojimas 2010 metais mažėjo (-6,6%). Mažėjo ir visų kitų mokslo šakų leidinių panaudojimo rodikliai išskyrus taikomųjų mokslų (7,0%, panaudojimas augo 2,0%) ir meno leidinių (6,7%, panaudojimas augo 0,5%).

Nepaisant bibliotekos pastangų suderinti ir atskirų mokslo šakų paklausos ir pasiūlos santykį, atskirų fondo dalių papildymo naujos tematikos arba paklausiausiais leidiniais tempai neatitinka poreikio pokyčių: taip yra su visuomenės mokslų leidiniais, tame skaičiuje ir periodiniais leidiniais, kurie yra labai paklausūs (dėl gyventojų nepajėgumo įsigyti ar prenumeruoti šių leidinių ir jų noro žinoti visuomeninius įvykius, sekti politinio ir visuomeninio gyvenimo aktualijas). Visuomenės mokslų neperiodinių leidinių poreikis taip pat didėja, tačiau dėl mažo jų egzemplioringumo jais gali pasinaudoti palyginti labai ribotas vartotojų skaičius. Tokia pat situacija stebima ir analizuojant filosofijos, psichologijos, religijos, teologijos ir kitų paklausiausių mokslo šakų fondo atnaujinimo ir jų panaudojimo rodiklius bei leidinių išduoties sumažėjimo priežastis. Per pastaruosius 5 metus taikomųjų mokslų bei meno leidinių fondo dalys atnaujinamos palyginti (tačiau tik lyginant jas atsižvelgiant į finansavimo galimybes) intensyviai. Tačiau šių sričių leidiniuose esanti informacija (bent jau paklausiausių temų, iš jų – vadybos, populiariosios medicinos, taip pat meno leidiniai) lėčiau sensta, todėl naujausia informacija čia nėra tiek aktuali, ir vartotojai gali naudotis (ir naudoti) senesnių leidimų ar anksčiau bibliotekos fonduose sukauptais dokumentais.

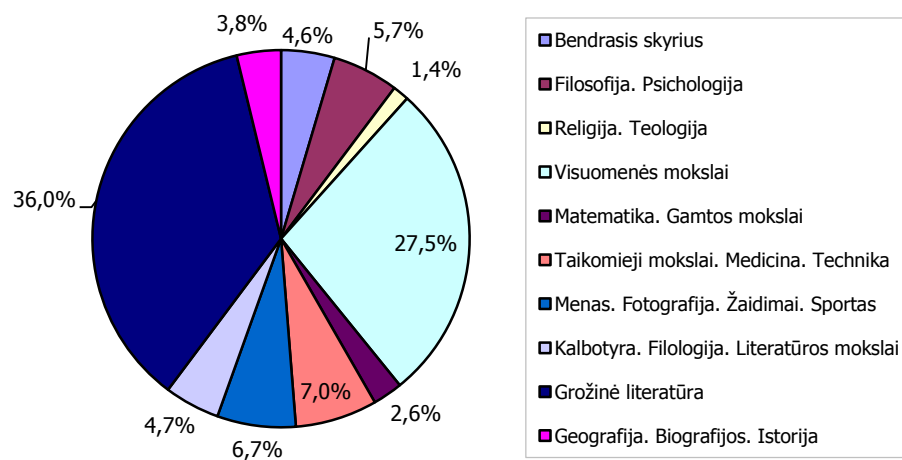
Grožinių leidinių išduotis taip pat mažėja. Ir nors tai yra lengviausiai „kompensuojama“ fondo dalis – pasiūlant pakeisti norimą leidinį kitu – vartotojų įpročiai ir jų poreikis sekti literatūros naujienas keičiasi lėtai. Didėjanti vartotojų su aukštuoju išsilavinimu dalis bendrojoje vartotojų struktūroje (+ 29,4%) , šios kategorijos vartotojų skaitymo poreikių struktūra taip pat verčia daryti išvadą, jog itin sulėtėjęs bibliotekos dokumentų fondo atnaujinimas yra rimta kliūtis bibliotekos vartotojams tenkinti jų poreikius, daro didelę žalą bibliotekos prestižui, menkina vartotojų pasitikėjimą biblioteka ir jos deklaruojamomis vertybėmis.

DOKUMENTŲ FONDO DALIŲ PANAUDOJIMAS PAGAL TURINĮ (IŠDUOTIS IR APYVARTA) 2010-2009 METAIS

Dokumentų fondo dalys	Išduotis (fiz.vnt.) 2010 metais	Išduotis (fiz.vnt.) 2009 metais	Skirtumas (%)	Fondo dalies apyvarta
Bendrasis skyrius (0)	29 313	30 546	-4,0	1,5
Filosofija. Psichologija (1)	36 300	37 949	-4,3	2,1
Religija. Teologija (2)	8 889	10 195	-12,8	1,1
Visuomenės mokslai (3)	175 799	188 270	-6,6	5,1
Matematika. Gamtos mokslai (5)	16 320	18 701	-12,7	0,7
Taikomieji mokslai. Medicina. Technika (6)	44 938	44 060	2,0	1,1
Menas .Fotografija. Žaidimai. Sportas (7)	43 041	42 830	0,5	0,9
Kalbotyra. Filologija. Literatūros mokslas (8)	30 350	32 017	-5,2	0,5
Grožinė literatūra	230 014	234 880	-2,1	1,1
Geografija. Biografijos. Istorija (9)	24 214	23 301	3,9	0,6
Visos fondo dalys	639 178	662 761	-3,6	1,2

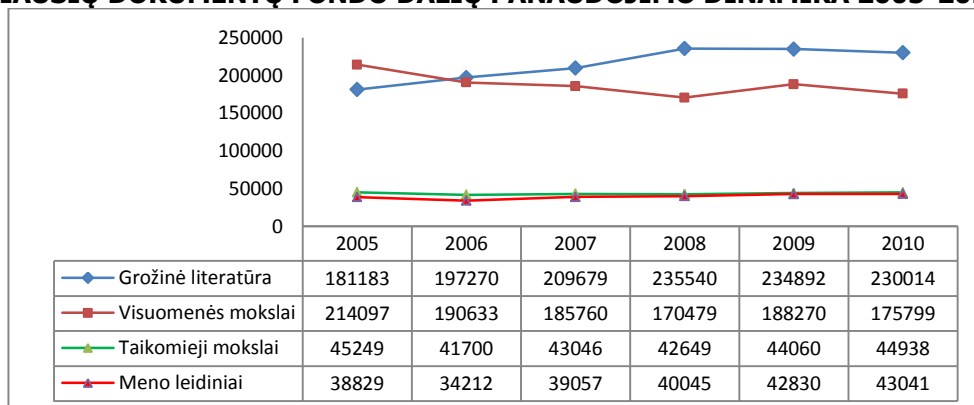
23 diagrama

**DOKUMENTŲ FONDO PANAUDOJIMAS PAGAL TURINĮ:VISOS DOKUMENTŲ RŪŠYS
2010 METAI**

24 diagrama

PAKLAUSIAUSIŲ DOKUMENTŲ FONDO DALIŲ PANAUDOJIMO DINAMIKA 2005-2010 METAIS

4.2.1. Informacinės paslaugos.

2010 metais bibliotekos vartotojai turėjo galimybę naudotis 18 bibliotekoje prenumeruojamų duomenų bazėse: 4-ios iš jų yra Lietuvos serveriuose, 14-ka užsienio leidėjų serveriuose. Duomenų bazių sąrašą galima rasti bibliotekos tinklalapyje adresu http://www.amb.lt/lt/katalogai_duomeniu_bazes; **EBSCO Publishing duomenų bazės** ištekliams pasiekti teikiama nuotolinė prieiga (2010 metais EBSCO DB naudojami 62 nuotoliniai abonentai, lyginant su 2009 metais vartotojų skaičius išaugo 82,3 %), kitomis DB vartotojai galima naudotis tik iš bibliotekos kompiuterizuotų darbo vietų. 8-ojoje lentelėje pateikiami duomenys apie elektroninių išteklių panaudojimą nėra pilni, nes ne visi prenumeruojamų DB administratoriai sistemingai juos teikia, be to tiekėjai dažnai teikia ir skirtingus, neunifikuotus duomenis.

2008 metais, lyginant su 2007, 104,5 % išaugo virtualių apsilankymų skaičius. Galimybė gauti informaciją apie bibliotekoje turimus informacinius išteklius gerina paslaugų kokybės rodiklius (taupo vartotojų laiką, suteikia pilnesnę informaciją apie visus bibliotekos informacinius išteklius o ne tik apie jų dalį, kaip dažniausiai atsitinka fizinio vartotojo apsilankymo bibliotekoje metu). Tai yra viena iš pagrindinių priežasčių, dėl kurių pastoviai mažėja bibliotekoje fizinių apsilankymų skaičius.

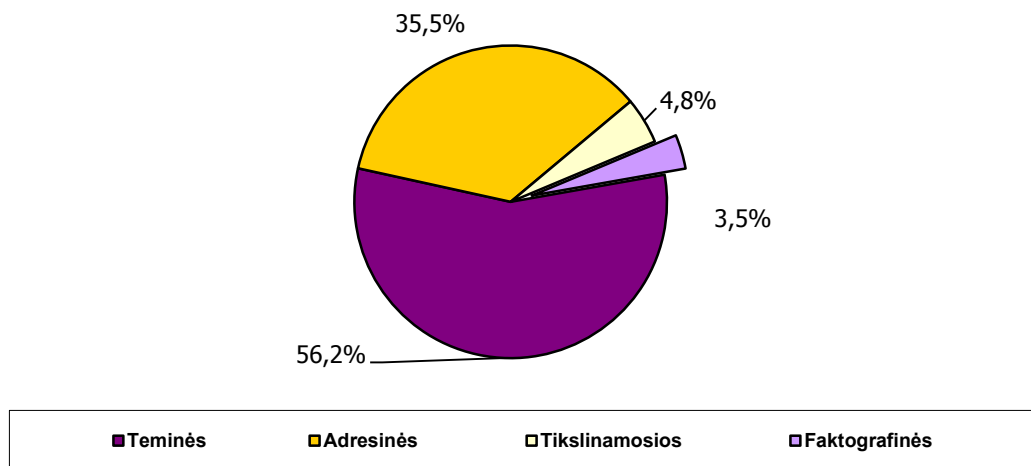
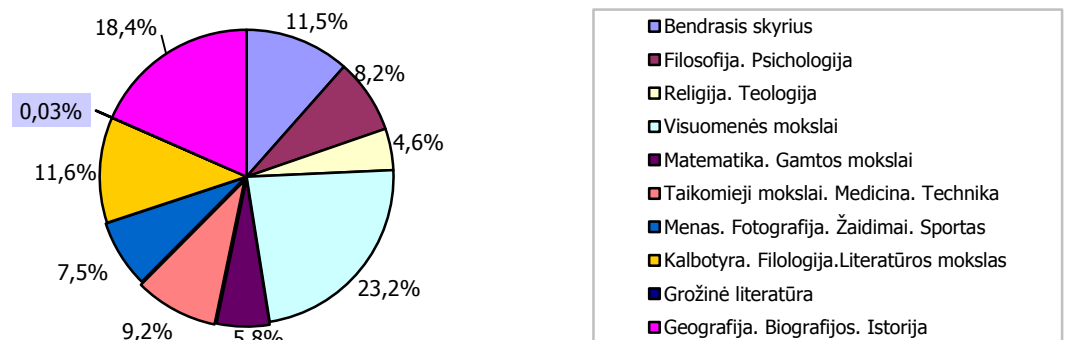
17 lentelė

Prieiga prie elektroninių išteklių ir jų panaudojimas

	2010 m. rezultatas	2010 metų planas	Plano įgyvendinimas (%)	2009 m. rezultatas	Skirtumas (2010-2009 m.)	Skirtumas (%)
Prieiga prie licencijuojamų DB	18	18	100,0	23	5	-27,8
Seansų skaičius	30 733	30 000	102,4	33 622	2 889	-8,5
Atsisiųstųjų įrašų skaičius	213 332	210 000	101,6	158 249	55 083	34,8
Virtualių apsilankymų skaičius	162 707	160 000	101,7	129 590	33 117	25,6
Paieškų skaičius	607 608	500 000	121,5	430 238	177 370	41,2

2010 metais bibliotekos specialistai gavo ir atsakė į 25 627 užklausas (-5,0 % lyginant su 2009 metais) Informacijos paieškai naudojami visi turimi informaciniai ištekliai: tradicinės IPS, informacinių leidinių fondas, internetiniai ištekliai, duomenų bazės. Vidutiniškai vienam bibliotekos vartotojui, kaip ir pernai metais, buvo suteikta 1,1 bibliografinė informacija, iš jų 326 elektroniniu paštu gautos užklausos.

Pagal pobūdį vyrauja sudėtingiausios, daugiausia darbo laiko ir kvalifikacijų reikalaujančios teminės užklausos 56,2% (lyginant su 2009 metais +4,5%); adresinės užklausos sudaro 35,5 % (-2,0%) visų užklausų, tikslinamosios – 4,8%, (-3,0%) ir faktografinės - 3,0% (+0,5%).

BIBLIOGRAFINIŲ UŽKLAUSŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL POBŪDĮ :2010 metai**TEMINIŲ BIBLIOGRAFINIŲ UŽKLAUSŲ STRUKTŪRA PAGAL TURINĮ: 2010 metai**

Diagramoje pateikta teminių informacinių užklausių, kurias 2010 metais suteikė Bibliografijos ir informacijos skyriaus darbuotojai, struktūra pagal turinį: didžiausią dalį šių užklausių sudaro užklaūsos iš visuomenės mokslų srities (23,2%), 18,4 % visų užklausių sudaro geografijos, istorijos temomis; 2010 metais, lyginant su 2009, jų skaičius išaugo 85,1%. 11,5% visų užklausių sudaro bendrojo skyriaus užklaūsos, jų skaičius taip pat išaugo (+50,0%), 7,5% - užklaūsos, susijusios su meno informacija ir leidiniais; sumažėjo užklausių tikslųjų ir taikomųjų mokslų, medicinos temomis, jos sudaro 9,2 % visų užklausių (-7,1%, lyginant su 2009 metais)

4.2.2. Tarpbibliotekinio abonemento paslaugos

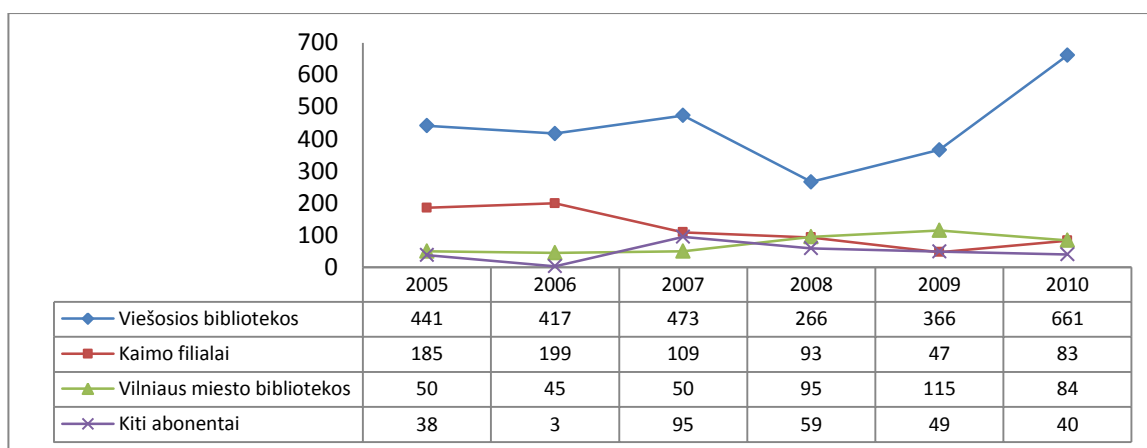
2010 metais bibliotekos tarpbibliotekinio abonemento (TBA) paslaugomis naudojosi 25 abonentai, arba 2 abonetais mažiau nei 2009 metais. 2010 metais lyginant su 2009 metais augo šios paslaugos rodikliai: gauta 868 užsakymų, arba 50,4 % daugiau nei 2009, išduoti 844 fiziniai vienetai dokumentų, arba 61,0 % daugiau nei 2009. 98,8 % išduotų dokumentų – originalai, 1,2 % kopijos. Neigiamų atsakymų skaičius (24) ir jie sudarė tik 2,7% visų tais metais gautų užklausių, Neigiamų atsakymų

piežastys: 50,0% - leidinio nėra bibliotekoje, 50,0% - mažas dubletiškas, t.y. leidinys nuolat skaitomas bibliotekos skaityklose..

Kaip ir 2008 metais aktyviausiai TBA paslaugomis naudojosi Širvintų, Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos, Vilniaus rajono centrinės bibliotekos filialai. Visiškai nesinaudojo TBA paslaugomis Šalčininkų SVB. Bibliotekoje TBA paslauga naudojosi 2 vartotojai: išsiųsta 2 užklausa, gauta 2 fizinių vienetų dokumentų (100%).

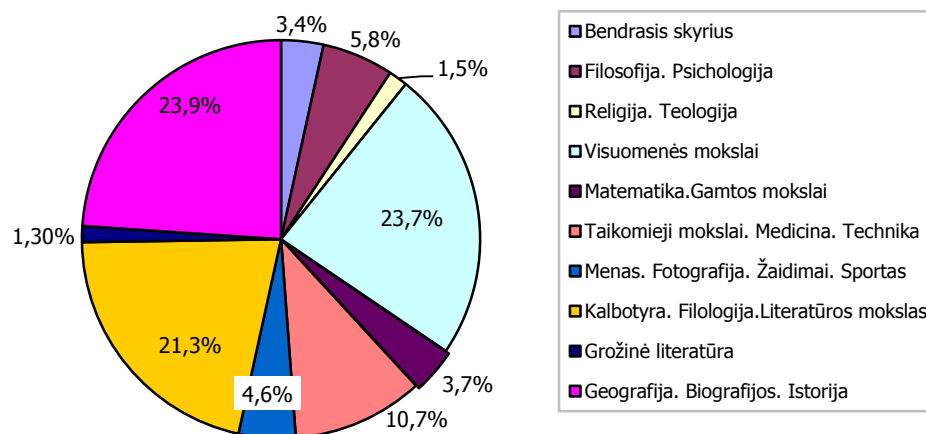
27 diagrama

DOKUMENTŲ UŽSAKYMAI TBA PAGAL ABONENTŲ TIPUS 2002-2009 METAIS

28 diagrama

TBA IŠDUOTŲ DOKUMENTŲ STRUKTŪRA PAGAL TURINĮ 2009 METAIS

TBA išduotų leidinių struktūra 2010 metais lyginant su 2009 kito gana žymiai ir atsiskaitomaisiais metais pagal turinį bibliotekos dokumentų išduoties struktūrą atitinka labiau nei ankstesniaisiais metais: pageidaujama beveik tokia pati dalis visuomenės mokslų leidinių (23,7 % visų užsakymų), taikomųjų mokslų, medicinos ir technikos (10,7 %) leidinių. Skirtingai negu tiesiogiai iš bibliotekos dokumentų fondo vartotojams išduodamų leidinių struktūroje, tarpbibliotekinio skolinimo būdu daug daugiau pageidauta geografijos, istorijos ir biografijų (9 UDK klasės) leidinių (23,9%) kalbotyros ir

filologijos leidinių grupės dokumentams (21,3%). Kitų mokslo šakų leidiniai sudaro daugiau mažiau panašias išduoties dalis bendrojoje išduoties struktūroje, kaip ir stacionariai iš bibliotekos fondo išduodami leidiniai. Tuo būdu 2010 metais galima daryti prielaidą, jog apskrities SVB labiausiai trūko istorijos ir geografijos, kalbotyros ir filologijos, visuomenės mokslų ir taikomųjų mokslų leidinių.

4.2.3. Kultūros renginiai

2010 metais biblioteka organizavo 163 viešus kultūros renginius, arba 4 renginiais (2,4 %) mažiau, nei 2009 metais. Kultūrinių renginių planas įvykdytas 127,3% (planuota 128 renginiai; žymiai daugiau nei planavo 2010 metais, renginių organizavo Austrij, šveicarų ir Lichtenšteino kunigaikštystės skaitykla: planuoti 8 renginiai, organizuotas 41 renginys). Bibliotekos organizuojamuose renginiuose dalyvavo 4 994 lankytojai (planas įvykdytas 118,3 %). Kaip ir 2009, 2010 metais buvo numatyta parengti mažiau renginių dėl rekonstruojant bibliotekos patalpas sumažėjusių patalpų plotų (žr. 2009 metų bibliotekos veiklos ataskaitą), taip pat intensyvaus bibliotekos darbuotojų mokymosi įgyvendinant projektą "Lietuvos apskričių bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos ir viešųjų paslaugų teikimo gebėjimų tobulinimas" (Kodas Nr. VP1-1.1-SADM-06-K-01-047).

2010 metai ir šių metų visuomeninio ir politinio šalies gyvenimo sukaktys, svarbūs bibliotekos ir šalies kultūros raidą ženklinantys įvykiai, paskatino biblioteką sustiprinti bibliotekos komunikacinę funkciją, išryškinant edukacinę ir pažintinę kultūros renginių paskirtį, pasirinkti renginių temas vadovaujantis nacionalumo principu, t.y. skatinančias saugoti teritorijos gyventojų kultūrinį tapatumą bei istorinį tęstinumą, atskleidžiant istorijos ir kultūros sąsajas valstybės atkūrimo (2010 metais pažymėtas Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimo 20-metis), tautos ir Lietuvos piliečių pastangų išsaugoti ir palaikyti tautines ir kultūros tradicijas kontekste.

Bibliotekos jubiliejus (įkūrimo 60-metis, 1950 metai) suteikė progą atskleisti bibliotekos reikšmę ir vaidmenį išsaugant ir perduodant iš kartos į kartą istorinę bei kultūrinę atminį, svarbą formuojant dabarties kultūrinę prasmę. Ši proga buvo ir galimybė priminti visuomenei poetą Adomą Mickevičių, kurio vardas yra suteiktas bibliotekai ir kuris vis labiau pripažįstamas ir vertinamas kaip itin reikšminga mūsų šaliai 19 a. kultūrinio gyvenimo figūra, turėjusi didžiulės įtakos ne tik dabartinio Vilniaus regiono, tačiau ir visos lietuvių tautos, kitų šalies tautybių gyventojų tautinės savasties raidai.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 20-mečiui buvo parengtas *14 parodų ciklas* (Abonemento skyrius, Skaityklų skyrius, Meno skyrius), kur atskleista visa valstybės kūrimo ir nepriklausomybės kovų istorija nuo Mindaugo, Vytauto Didžiojo iki 1990-ųjų metų kovo 11-osios (į ciklo renginius įjungta ir Žalgirio mūšio tema), siekiant ne tik pateikti patikimą istorinę medžiagą, atskirų mokslininkų ir tyrinėtojų skirtingus ir kontraversiškus požiūrius bei vertinimus, (Abonemento skyrius) tačiau ir šių istorinių įvykių atspindžius ir interpretacijas profesionaliojoje ir mėgėjiškoje dailėje (pvz., „Žalgirio mūšis ne pagal Janą Mateiką“ – Meno skyrius; Gabijos gimnazijos moksleivių piešinių paroda - VLS), grožiniuose literatūros kūriniuose (*10 teminių renginių ir parodų* vaikams ir jaunesniojo amžiaus moksleiviams; ši tema atskleista per Justino Marcinkevičiaus kūrybą, Tėvynės, patriotizmo, atskirų žmonių gyvenimų, jų bendravimo ir šio bendravimo prasmingumo, jų gyvenamo laikmečio problemų, sprendimų ir jų pasekmių tema per A.Baltakio, R.Šerelytės, G.Morkūno, R.Černiausko, V.Žilinskaitės, Antuano de-Sent Egziupery kūrybą – Vaikų literatūros skyrius).

Šiame kontekste išryškinta ir plačiai atskleista buvusių ir esamų kultūrinio gyvenimo tradicijų ir vertybių tema, svarbaus XX a. II pusės kultūros reiškinių – Poezijos pavasario ir jį lydinčių renginių satelitų (Poezijos pavasarėlių ir kt.) indėlis lietuviškos kultūros ir poezijos, poezijos skaitymų ir garsinių skaitymų tradicijai ugdyti ir palaikyti, kaip ir kasmet įsijungė į Poezijos pavasario renginius Vilniaus mieste. Garsiniai skaitymai buvo organizuoti tradiciniuose Nacionalinei bibliotekų savaitei skirtuose renginiuose (skaitymų diena bibliotekos Abonemento skyriuje „Atradau ir skaitau“ , Austrių, šveicarų ir Lichtenšteino kunigaikštystės skaitytojų klubo (austrių dramaturgo ir aktorius F.Pregartner kūrybos skaitymai, šveicarų autoriaus A.Camenisch garsiniai skaitymai – vertėjas ir vedėjas Markas Roduneris, dalyvaujant ir skaitant tekstus patiems autoriams tiek vokiečių kalba, tiek pristatant šių tekstų vertimus į lietuvių kalbą.

Vilniaus miesto ir Vilniaus krašto istorija, jos pėdsakai kultūros reiškiniuose ir kūriniai juos (šiuos reiškinius) pristatantys 2010 metais buvo atskleisti 19 renginių ciklu (10 iš jų bei papildomi leidinių rinkiniai šiomis temomis buvo išsiųsti į teritorijos savivaldybių bibliotekas, (plačiau žr. *skyriuje Metodinė veikla*). Teminiai renginiai („Švenčionių krašto knygnešiai ir daraktoriai“, bei susitikimas su Vilniuje susibūrusiais Švenčionijos klubo nariais, Lietuvos televizijos filmo „Poeto Adomo Mickevičiaus gyvenimo Vilniuje metai“ peržiūra ir aptarimas, Mariaus Ivaškevičiaus pjesės „Mistras“ (apie A.Mickevičių) aptarimas bibliotekos skaitytojų klube „Vakaras su knyga“), leidinių parodos „Vilnijos kraštas šiandienos žvilgsniu“, Literatūrinis Vilnius“, Materialus ir nematerialus Lietuvos paveldas Vilniaus krašte (Abonemento ir Meno skyriai), dailės parodos - „Vilniaus senamiestis“ (D. Ramaniuk), „Istoriniai Vilniaus miesto ir jo apylinkių sodai ir parkai“, „Medinė Vilniaus architektūra“, „Trakų Vokės dvaro sodybos sapnai“(Trakų Vokėje vykusio dailės plenero darbai), A.Juškaitės tapybos kūrinių Vilniaus tema paroda (Skaityklų skyrius) ir kiti renginiai.

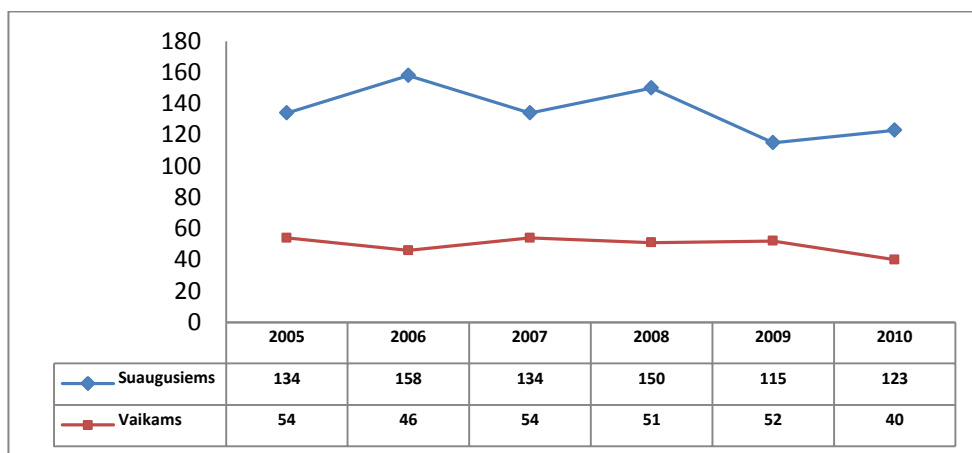
Atskira bibliotekos organizuojamų kultūros renginių kryptis 2010 metais daugiau susijusi su bibliotekos pažintine ir rekreacine funkcija. Tai dviejų pagrindinių bibliotekoje veikiančių klubų: „Vakaras su knyga“ (10 renginių) ir Austrių, šveicarų ir Lichtenšteino kunigaikštystės skaityklos (AŠLKS) skaitytojų klubo (28 renginiai) veikla. Ir viename ir kitame klube buvo aptariami naujausi, populiariausi, arba geriausiai klubo narių įvertinti grožiniai kūriniai (2010 metais „Vakaro su knyga klubo nariai aptarė S.Tamaro „Eik, kur liepia širdis“, S.Veronesi „Praeities galia“, A.Baricco „Novočentas“, A.Senekos „Laiškus Liucilijui“, H.Kurzke „Tomas Manas: gyvenimas kaip meno kūrinys“ , organizuota diskusija „Žurnalistinis romanas. Kas tai?“ ir kt. AŠLKS klubo narių pagrindinis tikslas – kaip įmanoma plačiau ir giliau susipažinti su austrių, šveicarų literatūra, kartu gilinantį į grožinio teksto vertimo subtilybes bei vertimo paslaptis. Čia su vertėja V.Gerulaitiene aptartas H.Hofmanštalo romanas „Moteris be šešėlio“, su R.Jonaityte - R.Musilio „Svajokliai“, su J.Dikšaitė - F.Werfelio „Klasės susitikimas“ ir kt.

Kaip ir kasmet bibliotekoje buvo pristatomi naujai išleisti leidiniai, organizuojamos knygų sutiktuvės, jų ir jų autorių pristatymai, atskirų autorių kūrybos vakarai (L.Šimkutės, J.Kelero, K.Marčiulyno, M.Abramavičiaus ir kt.). Iš šių renginių ypatingai paminėtina dabartinio bibliotekos darbuotojo, buvusio bibliotekos direktoriaus (1971-1973) vėliau (1977-2002) Lietuvos Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Mokslinių tyrimų skyriaus vedėjo Vytauto Rimšos leidinio „Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos istorija“ (T.1) pristatymas. Šis renginys buvo skirtas Bibliotekos 60-ties metų jubiliejui pažymėti, taip pat šiai progai buvo skirti ir kiti (8) renginiai, organizuoti visuose bibliotekos struktūriniuose

padaliniuose. Bibliotekos darbuotojai, Vilniaus miesto didžiųjų bibliotekų atstovai ir teritorijos savivaldybių viešųjų bibliotekų kolegos 2010 metais buvo pakviesti į jubiliejinį renginį.

29 diagrama

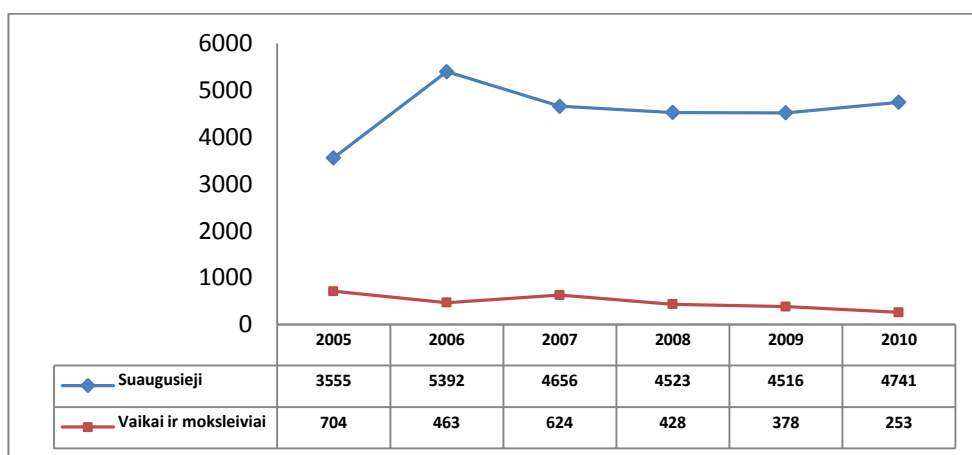
KULTŪROS RENGINIŲ SKAIČIUS* 2005-2010 METAIS

*Į renginių skaičių neįskaičiuojami renginiai, kurie vyko ne bibliotekos patalpose, arba juos organizavo ne bibliotekos darbuotojai Bibliotekos patalpose

30 diagrama

KULTŪROS RENGINIŲ LANKYTOJAI (SUAUGUSIEJI IR VAIKAI) 2005-2010 METAIS

V. METODINĖ VEIKLA

Bibliotekos savininko funkcijas, jo teises ir pareigas numačius perduoti, o vėliau (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 7 d. nutarimu Nr. 699) ir perdavus Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, apskričių bibliotekų ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos diskusijos dėl šių bibliotekų vietos Lietuvos bibliotekų sistemoje, raidos perspektyvų, funkcijų ir veiklos prioritetų išsiplėtė ir aštrėjo. Tačiau 2010 m. balandžio 22 d. Lietuvos Respublikos Seime buvo priimtos Lietuvos Bibliotekų įstatymo (toliau – BĮ) 9 straipsnio „Apskrities viešoji biblioteka“ pataisos (Žin., 2010-05-08 Nr.53-2597), 2010 m. birželio pabaigoje Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2010-06-29 įsakymas Nr. ĮV-372 „Dėl apskričių viešųjų bibliotekų

veiklos teritorijų", (Žin., 2010, Nr. 79-4087) kuriuo buvo išplėstos apskričių viešųjų bibliotekų veiklos teritorijos ribos, pavedant Lietuvos Respublikos BĮ numatytas apskrities bibliotekos funkcijas įgyvendinti ne tik Vilniaus apskrities teritorijoje įsteigtų savivaldybių bibliotekų tinklo bibliotekose, bet ir Alytaus apskrities savivaldybių bibliotekose.

Nepaisant nepalankios situacijos, bibliotekos funkcijų bei jos metodinės veiklos neapibrėžtumo, atsiskaitomaisiais metais biblioteka nusprendė iki priimant atitinkamus dokumentus tęsti pradėtus darbus apsiribojant Vilniaus apskrities teritorijos ribomis, o vėliau - priėmus aukščiau minėtus dokumentus - plėsti ją ir naujai paskirtoje teritorijoje. Deja, nuo 2010-09-01 dienos iš Metodikos skyriaus vedėjos pareigų pasitraukė (pakeitė darbo vietą bibliotekoje) ilgametė šio skyriaus vadovė, puiki specialistė Rita Paliukaitė-Medeckienė, todėl dalį suplanuotų darbų teko arba keisti kitais, arba atidėti ateičiai.

2010 metais buvo tęsiamos pagrindinės veiklos kryptys teritorijoje:

1. *Tęsiami darbai analizuojant ir sprendžiant racionalaus informacinių išteklių paskirstymo Vilniaus apskrities teritorijoje ir jų panaudojimo problemas;*

2. *Tęsiami darbai kuriant paskirstytąją Vilniaus apskrities viešųjų bibliotekų kraštotyros dokumentų duomenų bazę, integruojant šio pobūdžio informaciją į elektroninius tinklus ir didinant jų panaudojimo galimybes bei prieinamumą .*

3. *Remiamos apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų galimybės teikti kultūros paslaugas, panaudojant VAVB fondų išteklius.*

Tęsiant 2009 metais pradėtus darbus:

1.1. 2010 metais buvo atlikti **2 tyrimai:** *Vartotojų skaitymo poreikiai ir jų tenkinimas Vilniaus apskrities viešosiose bibliotekose* (R. Paliukaitė-Medeckienė) ir *Skaitomiausi leidiniai Vilniaus apskrities viešosiose bibliotekose* (A.Skuodytė),

1.2. Šių tyrimų ir 2009 metais atliktos detalios *Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos dokumentų fondo atnaujinimo ir panaudojimo analizės 2005-2009 metais* pagrindu parengti 5 pranešimai:

1.2.1. *Skaitomiausi leidiniai Vilniaus apskrities viešosiose bibliotekose.* A.Skuodytė (Direktoriaus pavaduotoja) ;

1.2.2. *Vartotojų skaitymo poreikiai ir jų tenkinimas Vilniaus apskrities viešosiose bibliotekose .* R.Paliukaitė – Medeckienė (Metodikos skyrius),

1.2.3. *Senieji leidiniai Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje ir jų panaudojimo galimybės.* Gerda Putnaitė (Metodikos skyrius),

1.2.4. *Meno skyriaus leidiniai ir jų panaudojimo galimybės regiono SVB.* Asta Kazakevičiūtė-Bankauskiene (Meno skyrius),

1.2.5. *Skaityklų skyriaus fondo (saugyklos) leidiniai ir galimybės panaudoti šiuos išteklius regiono bibliotekose.* Aldona Staškienė (Skaityklų skyrius).

1.3. Organizuota **Vilniaus apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų konferencija „Apskrities bibliotekų informacinių išteklių sklaidos galimybės"** (2010-05-17, Vilniuje) (26 dalyviai);

2. **Organizuotas seminaras Kraštotyros projekto „Vilnijos vartai" eiga, kuriam parengti ir pateikti 3 pranešimai** (Z.Tiukšienė, I.Sisaitė, J.Lazauskaitė ir 1 metodinė medžiaga; Bibliografijos ir

informacijos skyrius) (2010-04-28, Vilniuje; 11 dalyvių), kuriame projekto partneriams pristatyta projekto įgyvendinimo eiga, rezultatai, aptarti tolimesni darbai, nagrinėtos tekstų rengimo problemos, analizuoti parengti tekstai ir pagrindinės klaidos, pristatyta DB panaudojimo apžvalga ir analizė; parengta **metodinė medžiaga** „Teksto valdymo sistemos iliustracijų dėjimo instrukcija (J.Lazauskaitė)

3. Parengtas 1 ekspozicinis rinkinys ir 3 leidinių kolekcijos – 258 leidiniai, ir išsiųstos į apskrities savivaldybių viešąsias bibliotekas (9 RSVB ir jų filialai)

3.1. Keliaujanti paroda „Europa padalinta ir suvienyta“ (Austrijos ambasada Lietuvoje – Vilniaus CB Kalvarijų fil. bibliotekoje; Trakų VB; Ukmergės VB; Elektrėnų VB)

3.2. Leidinių kolekcija „*Vilniaus senamiestis*“ (Ukmergės VB)

3.3. *Žalgirio mūšis* (Trakų RSVB, Vilniaus RSCB);

3.4. *Senasis Vilnius* (Trakų RSVB, Vilniaus RSCB)

4. Parengtos ir išsiųstos 2 metodinės priemonės : *Į pagalbą taikant bibliotekų praktikoje „Bibliotekų fondo apsaugos nuostatus“* (A.Skuodytė) ;

5. Parengtas ir patalpintas bibliotekos internetinėje svetainėje Vilniaus apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų statistinių duomenų palyginamųjų lentelių (43 lentelės) paketas 2009 metų veiklos analizei ir veiklos rezultatų palyginamumui. Žr. <http://www.amb.lt/index.php?id=2378>

18 lentelė

2010 metų metodinė veikla (statistiniai duomenys) *

Eil. Nr.	Darbo pavadinimas ir tikslas	Adresatas	Kiekis	Darbą atliko
1.	Organizuota metodinių išvykų	Į apskrities bibliotekas	5	3 specialistai
1.1.	Metodinės veiklos organizavimo klausimais	Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka	2	1 specialistas
1.2.	Parodos apipavidalinimas ir pristatymas (metodinis renginys)	Trakų RSVB; Širvintų RSVB	2	1 specialistas (AŠLKS)
1.3.	„Vilnijos vartų“ medžiagos rengimo klausimai (konsultacijai vietoje)	Širvintų RSVB	1	1 specialistas
2.	Organizuota mokomųjų renginių (iš viso)		2	
2.1.	1.Konferencija - <i>Vilniaus apskrities viešųjų bibliotekų informacinių išteklių sklaidos galimybės</i>	SVB darbuotojai	1	Metodikos skyrius, Direkcija
2.2.	2.Seminaras - Vilniaus apskrities viešųjų bibliotekų projekto „Vilnijos vartai įgyvendinimas: patirtis ir problemos <i>Dalyvių skaičius</i>	SVB darbuotojai <i>SVB darbuotojai</i>	1 <i>37</i>	Bibliografijos ir informacijos skyrius
3.	Parengta ir perskaityta pranešimų ir mokomųjų medžiagų	Iš viso; iš jų:	29	
3.1	Parengta ir perskaityta pranešimų	SVB darbuotojai	8	Metodikos skyrius, Direktorius pavaduotoja bibliotekininkystei Meno skyrius, Bibliografijos ir informacijos skyrius
3.2.	Parengta ir pateikta mokymo medžiagų	SVB darbuotojai	3	Direktorius pavaduotoja bibliotekininkystei Bibliografijos ir informacijos skyrius

3.3.	Parengta ir pateikta pranešimų ir mokymo medžiagų	VAVB darbuotojams, kitų bibliotekų darbuotojams ir bibliotekos vartotojų mokymams	18	Direktoriaus pavaduotoja bibliotekininkystei Bibliografijos ir informacijos skyrius; Abonemento skyrius; Meno skyrius Bibliotekinių procesų automatizavimo skyrius; Skaityklų skyrius; Vaikų literatūros skyrius
4.	Parengtas duomenų paketas „Vilniaus apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų statistika:2009“	VAVB darbuotojams ir savivaldybių darbuotojams, kuruojantiems kultūros klausimus (statistinių duomenų lentelės pagal bibliotekų veiklos sritis)	43	Metodikos skyrius
5.	Parengta ir publikuota /arba įteikta publikuoti straipsnių	Profesinė spauda	17	Meno, Metodikos, Bibliotekinių procesų automatizavimo, Bibliografijos ir informacijos, Vaikų literatūros skyriai Kultūrinės veiklos vadybininkas
6.	Parengta ir publikuota informacijų bibliotekos tinklapyje, apžvalgų, apie bibliotekoje vykstančius renginius	Profesinė spauda, kiti leidiniai, www.amb.lt	170	Bibliografijos ir informacijos, Vaikų literatūros skyriai Kultūrinės veiklos vadybininkas Metodikos skyrius
7.	Suteikta konsultacijų (žodžiu, raštu, e-paštu)	RSVB bibliotekų darbuotojams	130	Direktoriaus pavaduotoja bibliotekininkystei Metodikos skyrius , Bibliografijos ir informacijos skyrius

*Duomenis apie bibliotekos darbuotojų parengtus pranešimus bei mokomasias medžiagas, straipsnius, parengtus ir įgyvendintus projektus, organizuotas išvykas, žr. ataskaitos 2,3 4 ir 5 prieduose**

2010 metais buvo organizuotos 5 išvykos į Vilniaus ir Alytaus apskričių viešąsias bibliotekas, tačiau tik organizaciniais klausimais. Skyriaus vedėjai pakeitė darbo vietą, planuotos išvykos darbo turinio analizei (į Elektrėnų, Trakų ir Vilniaus rajono SVB ir jų filialus) nebuvo organizuotos.

VI. TIRIAMIEJI DARBAI ir LEIDINIAI

2010 metais bibliotekos darbuotojai atliko **6 tiriamuosius darbus ir veiklos analizes** ir išleido 2009 metais parengtą 1 leidinį:

1. **Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos 2009 metų veiklos ataskaita (analizė)** (Direktoriaus pavaduotoja bibliotekininkystei Alvyda Skuodytė). Analizė parengta struktūrinių padalinių vadovų atskirų veiklų analizės pagrindu.

2. Parengta tyrimo **Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekininkų profesinis ugdymas** (Direktoriaus pavaduotoja bibliotekininkystei Alvyda Skuodytė) ataskaita ir pateikta Lietuvos Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Bibliotekų vadybos skyriui; tyrimas yra Martyno Mažvydo bibliotekos atliekamo tyrimo *Bibliotekininkų profesinis ugdymas* dalis, ataskaita numatoma publikuoti 2011 metais.

3. **Vartotojų skaitymo poreikiai ir jų tenkinimas Vilniaus apskrities viešosiose bibliotekose** (R. Paliukaitė-Medeckienė); tyrimų pagrindu parengtas pranešimas Vilniaus apskrities RSVB darbuotojų konferencijai.

4. **Skaitomiausi leidiniai Vilniaus apskrities viešosiose bibliotekose** (A.Skuodytė) tyrimų pagrindu parengtas pranešimas Vilniaus apskrities RSVB darbuotojų konferencijai.

5. Išanalizuotas Vaikų literatūros skyriaus skaitytojų skaitymas ir parengta 2009 metų *geriausiųjų bibliotekos skaitytojų-vaikų piramidė*. (Vaikų literatūros skyrius)

6. Išanalizuotas Vaikų literatūros skyriaus skaitytojų skaitymas ir parengtas 2009 metų *labiausiai skaitomų leidinių sąrašas* (Vaikų literatūros skyrius)

7. Išleido ir pristatė visuomenei leidinį **Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos istorija/ Romualdas Vytautas Rimša; Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka.** – *Vilnius: Versus aureus, 2010*. Tomas 1: Valstybiniai norminiai dokumentai, Adomo Mickevičiaus bibliotekos leidiniai. Straipsniai apie Adomo Mickevičiaus ir Vilnijos krašto bibliotekas. Ikonografija: anotuota, teminė, chronologinė literatūros rodyklė (1950-2009 metai).

VII. BIBLIOTEKOS PERSONALAS

Bibliotekoje 2010 metais mažėjo etatų skaičius (-1 etatas); bibliotekos etatų struktūroje liko 88,0 etatai; 2010 metais buvo mažinamas profesionaliųjų bibliotekininkų (-1) darbo vietų skaičius, liko 65 etatiniai vienetai.

Bibliotekoje 2010 metų gruodžio 31 d. dirbo 87 darbuotojai, iš jų 66 (arba 75,9%) profesionalūs bibliotekininkai, 7 (8,0 %) kitų sričių kvalifikuoti specialistai, 7 (8,0 %) techniniai darbuotojai (žr. 31 diagramos ir 19 lentelės duomenis) Iš visų bibliotekoje dirbusių profesionaliųjų bibliotekininkų (66 darbuotojai) 45 darbuotojai (arba 68,2%) – yra įgiję bibliotekininkystės ir informacijos mokslų diplomą, 21 (31,8%) – įgiję profesijos įgūdžius dirbdami bibliotekoje.

2010 metų pabaigai aukštąjį išsimokslinimą įgiję darbuotojai sudarė **71,3%** visų bibliotekoje dirbančių asmenų. Profesionalūs bibliotekininkai ir kvalifikuotieji specialistai (direktorius pavaduotojas statybai ir ūkiui, ūkio skyriaus vedėjas, dalininkas, bibliotekinių procesų automatizavimo inžinierius, administratorius ir 2 buhalterijos darbuotojai) įgiję aukštąjį išsimokslinimą, sudarė **78,1%** visų bibliotekos darbuotojų (be ūkio skyriaus personalo), su aukštesniu – **13,7%** visų darbuotojų (be ūkio skyriaus personalo); kitą išsilavinimą buvo įgiję **8,2 %** profesionaliųjų bibliotekininkų ir kvalifikuotųjų specialistų.

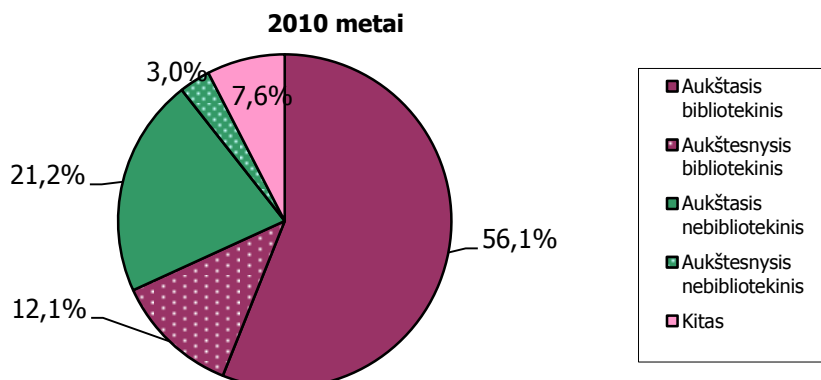
Profesionalieji bibliotekininkai (iš viso 66 darbuotojai) sudaro 75,8% visų bibliotekos darbuotojų. Darbuotojai su aukštuoju išsimokslinimu (51 darbuotojas) sudaro 77,3 % visų profesionaliųjų bibliotekininkų, iš jų 37 darbuotojai (56,1% visų profesionaliųjų bibliotekininkų) yra įgiję aukštosios mokyklos bibliotekininkystės ir informacijos mokslų diplomus. 21,2% aukštąjį mokslo cenzą turinčių darbuotojų yra įgiję kitokių specialybių išsimokslinimą ir darbo įgūdžius darbo vietoje. Profesionalieji bibliotekininkai, įgiję aukštesnį išsimokslinimą sudaro šiek tiek daugiau nei šestąją dalį visų šios kategorijos darbuotojų (15,2 %); 55,6 % aukštesnį išsimokslinimą turinčių profesionaliųjų bibliotekininkų yra baigę bibliotekininkystės studijas, 44,4% - įgiję kitokį išsimokslinimą ir įgūdžius darbo vietoje. 15,5 % visų bibliotekos profesionaliųjų bibliotekininkų yra įgiję vidurinį bendrojo lavinimo išsimokslinimą ir įgūdžius darbo vietoje.

Per atsiskaitomuosius metus profesionaliųjų bibliotekininkų turinčių bibliotekinį ir informacijos mokslų išsilavinimą sumažėjo 4 darbuotojais (- 8,2%), iš jų baigusiu aukštosiose mokyklose bibliotekininkystės ir informacijos mokslų studijas (-3 darbuotojai, arba -7,5 % šios kategorijos darbuotojų); juos pakeitė (buvo priimti nauji darbuotojai) turintys aukštąjį kitų sričių (nebibliotekinį) išsimokslinimą.

Darbuotojų, įgijusių aukštesniąsias bibliotekininkystės studijas sumažėjo 1 darbuotoju, arba 11,1%; darbuotojų, įgijusių bendrąjį vidurinį išsimokslinimą skaičius sumažėjo 4 darbuotojais (arba 44,4% šios kategorijos darbuotojais).

31 diagrama

PROFESIONALIŲ BIBLIOTEKININKŲ IR KVALIFIKUOTŲJŲ SPECIALISTŲ IŠSIMOKSLINIMAS

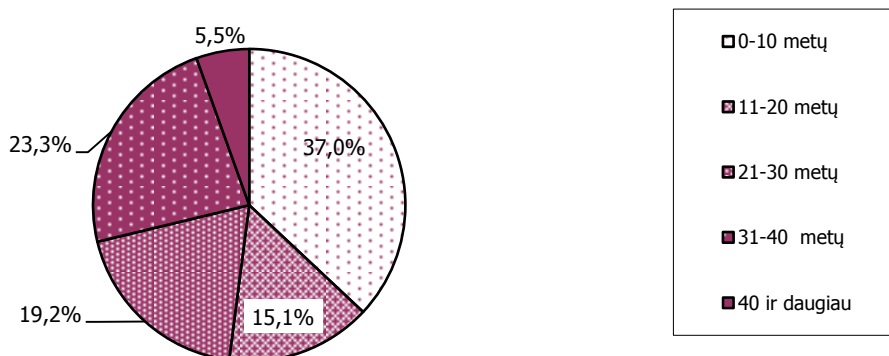

19 lentelė

Profesionalieji bibliotekininkai	Iš viso	Darbuotojų išsimokslinimas		
		Aukštasis	Aukštesnysis	Kitas
Turintys bibliotekininkystės, informacijos mokslų diplomą	45	37	8	-
Įgiję įgūdžius darbo vietoje	21	14	2	5
Iš viso	66	51	10	5
% nuo bendro profesionaliųjų bibliotekininkų skaičiaus	100	77,3	15,1	7,6
Skirtumas lyginant su 2009 metais	-5	0	-1	-4
Skirtumas lyginant su 2009 metais (%)	-7,0	0,0	-10,0	-80,0
Kvalifikuotieji specialistai	7	6	0	1
Iš viso profesionalūs bibliotekininkai ir kvalifikuotieji specialistai	73	57	10	6
% nuo profesionaliųjų bibliotekininkų ir kvalifikuotųjų specialistų	100	78,1	15,4	11,5

32 diagrama

PROFESIONALIŲ BIBLIOTEKININKŲ IR KVALIFIKUOTŲJŲ SPECIALISTŲ DARBO STAŽAS BIBLIOTEKOJE 2010 METAI

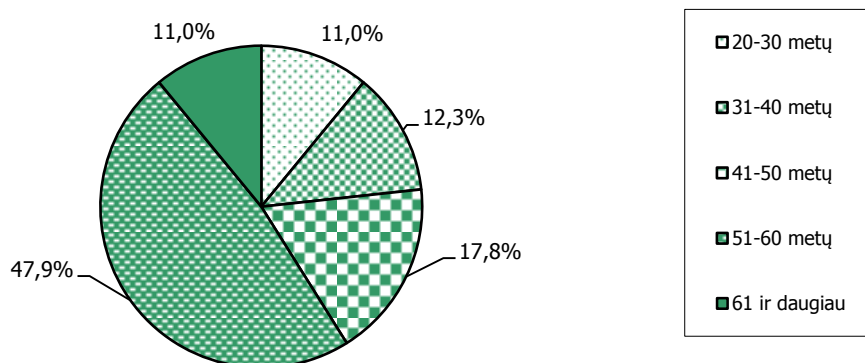
20 lentelė

Darbuotojų kategorija	Darbuotojų skaičius				
	0-10 metų	11-20 metų	21-30 metų	31-40 metų	41 m. ir daugiau
Profesionalieji bibliotekininkai	22	11	13	16	4
Kvalifikuoti specialistai	5	0	1	1	0
Iš viso	27	11	14	17	4
% nuo profesionaliųjų bibliotekininkų ir kvalifikuotųjų specialistų skaičiaus	37,0	15,1	19,2	23,3	5,5
% nuo profesionaliųjų bibliotekininkų ir kvalifikuotųjų specialistų skaičiaus 2009 metais	38,5	12,8	24,3	14,1	10,3
Skirtumas 2010-2009 metais	-0,1	3,6	-5,1	7,8	-6,2

Bibliotekos darbuotojų vidutinis darbo stažas bibliotekoje – 16,8 metai ir, lyginant su 2009 metais šis skaičius sumažėjo 1,2 metais. Profesionalių bibliotekininkų vidutinis darbo stažas -19,6 metų, kvalifikuotųjų specialistų – 9,0 metų, ūkio skyriaus personalo - beveik 6 metai (5,9 metų), Pirmąjį dešimtmetį bibliotekoje dirbo 22 profesionalieji bibliotekininkai (žr. 32 diagramos ir 20 lentelės duomenis) arba 33,3 % šios kategorijos darbuotojų, 3 asmenys, arba 4,5 % profesionalių bibliotekininkų – vienerius arba pirmuosius metus. Pirmuosius 5 metus bibliotekoje dirba didžioji dalis kvalifikuotųjų specialistų (71,4%); 18 metų dirba tik bibliotekos direktoriaus pavaduotoja statybai ir ūkiui bei bibliotekos administratorė (iš viso bibliotekoje įvairiose pareigose 33 metus). Ilgiau nei 20 metų bibliotekoje dirba 19,7% visų profesionalių bibliotekininkų, ilgiau nei 30 metų – beveik ketvirtadalis (24,2% visų profesionalių bibliotekininkų). 4 arba 6,1 % visų profesionalių bibliotekininkų dirba bibliotekoje ilgiau nei 41 metus (A.Staškienė, R.Garuolienė, A.Kačeniauskienė, A.Mačiulienė).

33 diagrama

PROFESIONALIŲ BIBLIOTEKININKŲ IR KVALIFIKUOTŲJŲ SPECIALISTŲ AMŽIUS

21 lentelė

Darbuotojų kategorija	Darbuotojų amžius					
	Iki 20 metų	21-30 metų	31-40 metų	41-50 metų	51-60 metų	61 ir daugiau
Profesionalieji bibliotekininkai	0	7	8	13	30	8
Kvalifikuoti specialistai	0	1	1	0	5	0
Iš viso profesionalieji bibliotekininkai ir kvalifikuotieji specialistai	0	8	9	13	35	8
% nuo profesionalių bibliotekininkų ir kvalifikuotųjų specialistų skaičiaus	0	11,0	12,3	17,8	47,9	11,0
% nuo profesionalių bibliotekininkų ir kvalifikuotųjų specialistų skaičiaus 2009 metais	0	14,1	11,5	21,8	37,2	15,4
Skirtumas 2010-2009 metais	0	-3,1	0,8	-4,0	10,7	-4,4

2010 metų duomenys leidžia daryti išvadą, kad bibliotekoje dirbantys profesionalieji bibliotekininkai ir kvalifikuotieji specialistai tapo dar vyresni nei 2009 metais: net 10,7% pasipildė paskutiniojo iki pensinio amžiaus dešimtmečio (51-60 metų) darbuotojų dalis, kuri 2010 metais sudarė jau beveik pusę (47,9%) visų šių abiejų kategorijų darbuotojų. Vyresni nei 41 metų darbuotojai sudaro 76,7% visų darbuotojų (be ūkio personalo) (žr. 33 diagramos ir 21 lentelės duomenis) Darbuotojai iki 40 metų amžiaus (įskaitytinai) sudaro mažiau nei ketvirtąją dalį profesionalių bibliotekininkų kategorijoje (23,3%) profesionalių bibliotekininkų ir kvalifikuotųjų specialistų kategorijos darbuotojų. 61 metų ir vyresnio amžiaus darbuotojai 2010 metais bibliotekoje sudarė 11,0 % šių kategorijų darbuotojų ir nors lyginant su

2009 metais sumažėjo 4,4%, 2010 metais pensinis amžius sukako dar 3 bibliotekos darbuotojams, tuo būdu vyresnių nei 60 metų moterų ir pensinio amžiaus vyrų bibliotekoje dirbo 11 asmenų, arba 16,7% visų bibliotekoje dirbančių profesionaliųjų bibliotekininkų.

2010 metais kvalifikaciją tobulino **65 bibliotekos darbuotojai**: 59 profesionalūs bibliotekininkai (arba 89,4 % visų šios kategorijos darbuotojų) ir 6 kvalifikuotieji specialistai (arba 85,7 % šios kategorijos darbuotojų).

Darbuotojų kvalifikacija buvo tobulinama įgyvendinant: projektą ES, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos paramos fondo, Europos socialinio fondo agentūros remiamą projektą „Lietuvos apskričių bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos ir viešųjų paslaugų teikimo gebėjimų tobulinimas“ (Kodas Nr. VP1-1.1-SADM-06-K-01-047) (3) Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos įgyvendinamo projekto „Bibliotekos pažangai“ mokymo programą; darbuotojai dalyvavo Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos, Lietuvos kultūros darbuotojų tobulinasi centro (LKDTC), Lietuvos Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos, kitų mokymo institucijų (UAB *Juridicum*, UAB *Ekonomikos mokymo centras*, UAB *Auditorijų aljansas* ir kt. organizuojamuose renginiuose.

Pagrindinės kvalifikacijos tobulinimo renginių temos*: (2010 metai)

22 lentelė

Eil. Nr.	Mokymo tema	Dalyvavo bibliotekos darbuotojų (skaičius)	% nuo bendro profesionaliųjų bibliotekininkų ir kvalifikuotų specialistų skaičiaus
1.	Profesinių žinių ir gebėjimų tobulinimas:		
1.1.	Vartotojų aptarnavimas ir jo organizavimas	41	56,2
1.2.	Bibliotekos informacinių išteklių sudarymas ir naudojimas	27	40,0
1.3.	Vadybos žinių ir gebėjimų (planavimo, atskaitomybės, administravimo, išorinio ir vidinio komunikavimo)	35	47,9
1.4.	LIBIS programos naudojimo ir jos priežiūros	6	8,2
1.5.	Bibliotekininkystės pagrindų	0	0,0
1.6.	Buhalterinės apskaitos ir finansų valdymo	4	5,5
2.	Bendro pobūdžio žinių ir gebėjimų tobulinimas:		
2.1.	Anglų kalbos žinių ir mokėjimų tobulinimas	0	0,0
2.2.	Informacinių technologijų valdymo ir taikymo bibliotekų praktikoje	10	13,7
2.3.	Teisės (darbo teisės ir asmens duomenų apsaugos)	8	11,0
2.4.	Psichologijos žinių	0	0,0
2.5.	Literatūros mokslo, grožinės literatūros	0	0,0
3.	Asmeninių kompetencijų ugdymas	5	6,8

*Detaliau žr. *Bibliotekos veiklos 2010 metais ataskaitos 6 priede.*

VIII. BIBLIOTEKOS PATALPŲ REKONSTRAVIMAS.

Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka 2010 metais tęsė 2006 metais pradėtą **investicinį projektą „Vilniaus apskrities A.Mickevičiaus viešosios bibliotekos pastatų, Trakų g. 10 ir 12 Vilniuje rekonstravimas“**. 2010 metais investicinio projekto įgyvendinimui skirta 3000,0 tūkst. Lt., panaudota 3000,0 tūkst. Lt; planas įgyvendintas 100%. Atlikti šie darbai: pakeisti rekonstruojamų pastatų langai (32 m²), pastato Trakų 10 pamatų sutvirtinimo darbai (79 m³), gelžbetoninių perdangų įrengimas (234 m²), šiluminio mazgo Nr. 1 rekonstravimas, pastato Trakų 10 stogo rekonstravimas (372 m²), bibliotekos pastato fasado iš Trakų g. pusės rekonstravimas (600 m²), pradėtas pastato Trakų g. Nr.10 vidaus inžinerinių tinklų rekonstravimas (vandentiekio, kanalizacijos, šildymo, vėdinimo) magistralės ir stovai (830 m²).

IX. PAGRINDINĖS VEIKLOS KRYPTYS ARTIMIAUSIAM LAIKOTARPIUI

2011 metais biblioteka veiks įgyvendindama jai numatytas funkcijas ir pagrindinius strateginius tikslus; esminės bibliotekos funkcijos, jos veiklos tikslai ir uždaviniai bus koreguojami tuo atveju ir tiek, kiek pasikeitus bibliotekos savininkui, jo įgyvendinami strateginiai tikslai prieštaraus bibliotekos veiklos nuostatomis.

Numatoma, jog biblioteka ir toliau atnaujins informacinius išteklius, papildydama juos aktualia ir regioniniu aspektu vertinga informacija, plėtos prieigos prie bibliotekoje, visoje bibliotekų sistemoje bei pasaulio informacijos tinkluose esančios informacijos galimybes (kurs bibliotekos elektroninius išteklius, plėtos elektronines bibliotekos paslaugas), atskleis visuomenei bibliotekoje sukauptos ir iš jos pasiekiamos informacijos turinį. Užtikrins sistemingą personalo kvalifikacijos tobulinimą, diegdama mokymosi visą gyvenimą sistemą.

2011 metais dėl sumažinto finansavimo prioritetas atnaujinant bibliotekos informacinius išteklius bus teikiamas tik socialiai reikšmingiausių bibliotekos dokumentų fondo dalių atnaujinimui (informaciniai leidiniai, socialinių mokslų leidiniai, leidiniai vaikams).

Toliau bus tęsiami darbai, kuriant bibliotekos elektroninius išteklius ir teikiant duomenis į integruotus šalies bibliotekų duomenų bankus, tęsiami darbai kuriant vieningą informacinę apskrities bibliotekų išteklių sistemą; administruojama, kuriama ir palaikoma apskrities viešųjų bibliotekų visatekstė duomenų bazė „Vilnijos vartai“, lokali analizinių įrašų duomenų bazė.

Bus teikiamos dokumentų skolinimo ir kitos bibliotekos paslaugos gyventojams: specialistų konsultacijos skaitymo ir informacijos atrankos klausimais, organizuojami vieši kompleksiniai, žodiniai ir vaizdiniai kultūros renginiai bibliotekoje. 2011 metais biblioteka dalyvaus įgyvendinant iš ES fondų lėšų finansuojamą projektą (projekto vykdytojas) „Lietuvos apskričių bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos ir viešųjų paslaugų teikimo gebėjimų tobulinimas“ Kodas Nr. VPI-1.1-SADM-06-K-01-047, (baigiamasis etapas) bus Lietuvos nacionalinės bibliotekos įgyvendinamo projekto „Bibliotekos pažangai“ apskrities koordinacinis centras.

2011 metais numatoma toliau įgyvendinti investicinį projektą „Vilniaus apskrities A.Mickevičiaus viešosios bibliotekos pastatų, Trakų g. 10 ir 12 Vilniuje rekonstravimas“ ir tęsti bibliotekos pastatų ir patalpų

rekonstravimo darbus. (Priemonę įgyvendina VĮ „Lietuvos paminklai“; statytojas – Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka).

Ataskaitą parengė

Alvyda Skuodytė
Direktorius pavaduotoja bibliotekininkystei
2011 m. vasario 28 d.